

PO JUGOSLAVIJI

Djuranić doma

Predsednik ZIS Veselin Djuranić se je včeraj vrnil z uradnega v prijateljskega obiska na Švedskem. V soboto se je še zadnjic sestal s švedskim premierom Thorbjörnom. Po prijateljskih političnih pogovorih ga je pospremil na letališče. Doma pa so predsednika dočakali člani ZIS.

Slavje v Bazovici

Številne proslave po slovenskih vaseh in organizacijah v počastitev bazoviških junakov Bidoce, Marušiča, Miloša in Valenčiča so se v nedeljo popoldne strnile na bazoviški gmajni v enotno manifestacijo vseh Slovencev v Italiji, ki je izvenela kot spomin, opomin in poziv na nadaljnji boj za uresničevanje njihove enakopravnosti z večinskim narodom v republiki Italiji. Začetek množične manifestacije, ki je pritegnila 12.000 ljudi, so naznani mladinci slovenskih športnih društev, več kot 500 pevcev slovenskih zborov skupaj z igralci slovenskega stalnega gledališča v Trstu pa je izvedlo krajši komemorativni program. Slavnostni govornik, predsednik deželnega sveta Furlanije Julijanske krajine je poudaril, da predstavlja boj Slovencev proti fašizmu sveto stran v zgodovini Primorske.

Krst za bodoče pomorce

Dijaki in profesorji portoroške tehnično pomorske strojne in elektro šole so v soboto pripravili tradicionalni štirinadeseti po vrsti pomorski krst, eno najbolj obiskanih prireditv ob slovenski obali. Pomorščaki so v svoje vrste sprejeli 150 bodočih kolegov.

Črnogorsko primorje že prazno

Cepav sonce v Črnogorskem primorju še močno pripeka in dosegajo najvišje temperature okoli 28 stopinj, so plaže skoraj prazne. Hoteli so sicer še kar polni, v kampih pa ni več turistov. Prvi podatki o turistični sezoni pa govorijo, da je črnogorski turizem letos dosegel rekordne rezultate.

Dražje meso v Vojvodini

V skladu s sklepom izvršnega sveta skupštine Vojvodina o zvišanju cen svežega mesa za poprečno 30 odstotkov, so v soboto v vseh mestnicah na območju te pokrajine prodajali sveže meso po višjih cenah. Sveže svinjsko meso so prodajali po 99,60 dinarja, juncje 106,50, goveje po 85,54 in teleće po 113,40 dinarjev.

Vesela jesen

V soboto dopoldan so na mariborskem sejmišču odprli sejem »Vesela jesen 80«, ki že prerašča v mednarodnega. Udeležili so se ga tudi gostje iz Avstrije. Posebej so zanimive turistične razstave Koroške, Slovenije, Istre in Srbije. Na ogled je tudi razstava kmetijske opreme in kot posebna zanimivost razstava zelišč in domače obrti.

Uspel kmečki praznik

Agrokombinat Krško in svet za družbenoekonomske odnose pri občinski konferenci SZDI sta bila organizatorja bogate prireditve, ki je pritegnila veliko obiskovalcev in so jo imenovali kmečki praznik. Pripravili so zanimivo živinorejsko razstavo, prikazali kmečka opravila in stare običaje.

Preddvor — Po vseh temeljnih organizacijah te dni obravnavajo osnute držbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodek in skupno porabo ter o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog. V petek, 5. septembra, so se k obravnavi obeh dokumentov na Fužinah pri Kokri nad Preddvorom zbrali tudi delavci Gozdnega gospodarstva Kranj iz tozda Gozdarstvo Preddvor in temeljne organizacije kooperantov Gozdarstva Preddvor. — Foto: D. Dolenc

JESENICE

Danes, 9. septembra, ob 10. uri bo seja izvršnega sveta jeseniške občinske skupštine. Na njej bodo razpravljali o programih ukrepov za odpravo izgube v temeljnih organizacijah jeseniške železarne, obravnavali poročilo o polletnem gospodarjenju v občini in pregledali predlog držbenega dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora o uresničevanju politike cen proizvodov in storitev v naši republiki letosnjek leta, osnute samoupravnega sporazuma o temeljnih plana slovenskega elektro gospodarstva za obdobje 1981–1985 ter osnutek samoupravnega sporazuma o temeljnih plana vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v naši republiki za prihodnje srednjoročno obdobje. Med drugim bodo obravnavali tudi osnutek odloka o potrditvi zazidalnega načrta druge elektro jeklarne na Jesenicah, poročilo o lanskoletnem delu občinskega sodnika za prekrške in končno poročilo o zastrupitvi s hrano v mladinskem domu hotela Spik v Gozd Martuljku. (S)

ŠK. LOKA

Na današnji seji izvršnega sveta, začela se je ob 7. uri, je na dnevnom redu predlog sklepa o javni razgrniti novelaciji urbanističnega načrta Škofje Loke in osnutek odloka o novelaciji urbanističnega načrta Škofje Loke in ocena družbenoekonomskega razmerja v občini. L. B.

Oživljene kurirske poti

V nedeljo so odkrili spominsko ploščo na Štinoučevi hiši v Zalemlogu, kjer so kurirji imeli glavno vezovo.

V Zalem logu je bila v nedeljo slovesnost, na kateri so se zbrali kurirji nekdanje kurirske relejne postaje G-11. Na Štinovčevi hiši, kjer so kurirji imeli glavno vezovo, so odkrili spominsko ploščo.

»Več kot 35 let je minilo od tistega sončnega majskega jutra, ko so kurirji G-11 ob zvokih partizanske koračnice, z razvito zastavo, ki so jim jo poklonila dekleta na poslovilnem mitingu, odhajali iz te hiše v svobodno dolino. Toliko let je preteklo, za celo odraslo generacijo, da smo se spet zbrali tu,« je dejal slavnostni govornik Janez Kavčič-Orlov.

»Žal nismo vsi. Ne kurirji, ne domačini, s katerimi smo mesec in mesece delili dobro in slabo. Pogremamo v zadnji sovražni ofenzivi od sorških policistov v Zali ustreljenega kurirja Franca Golja-Mirkota, mladega kovača iz Davče, tu ni šegavega

kuharja Franca Jensterleta, najstarejšega člena G-11, ki je tolilikrat po skromnem kosišu za priboljšek zaigral na harmoniku in zapel: smo cincali, smo tancali, tak dolgo dej biv dan... Manjka aktivista Matveža, ki je v zadnji ofenzivi padel pod strelji podivljenih belogardističnih hlapcev, malo stran od tod. Tudi njegove žene, Justine ni več. Tiste nasmejane Justine, ki je skrbela za nas kot druga mati.

Manjka drobcene Štinovcove matme, da bi se skupaj z nami danes veselila ob njeni hiši. Tu ni Splitarja in njegove žene, tudi Muštravega atata in mame ne in ne Balantačeve mame.

Kurirska postaja G-11 je bila ena izmed 40 postojank na Gorenjskem in je prva, na katero spominja spominska plošča. Druge jih bodo dobile letos ali v prihodnjih letih. Bila je na izredno pomembnem mestu, saj je predstavljala vez med Gorenjsko in Primorskem.

V nedeljo so se na slovesnosti ob odkritju zbrali preživeli kurirji, aktivisti in številni domačini. Ploščo na Štinovčevi hiši je odkril predsednik mladine Zalilog Iztok Reja, kulturni program pa so pripravili pionirji pionirskega odreda Ratitovec iz osnovne šole Železniki. Borci in aktivisti so ob obujanju spominov in v prijetnem razpoloženju ostali na nekdanji javki vse do poznega popoldneva.

L. B.

Kmečki turizem v okolici Medvod

Medvode — O kmečkem turizmu so pričeli resnejše razmišljati tudi v okolici Medvod. Komisija za razvoj kmečkega turizma pri skupini občine Ljubljana-Šiška je na razpis prejela 18 prijav kmetov, ki se žele ukvarjati s to dopolnilno dejavnostjo. Izbrali so štiri kmetije za izletniški in pet kmetij za stacionarni turizem na višje ležečih kmetijah. Štiri kmetije — dve na Topolu, eno v Vodicah in eno v Tacnu — že urejajo za kmečki turizem. Dosedanjim trem kmetijam, ki se že ukvarjajo s tovrstno dejavnostjo, se bodo tako kmalu pridružile še nove in tako popestrije dokaj skromno turistično ponudbo na tem koncu Šiške.

fr

Prospekt Šiške

Te dni je izšel dopolnjen turistični prospekt Šiške, ki na poljuden način predstavlja vse turistične znamenitosti te severozahodne ljubljanske občine. Z dodatkom v več tujih jezikih zelo dobro informira turiste o počitniških zmogljivostih, ki so jim na voljo.

fr

Pohod po Titovi poti

TRŽIČ — Tudi letos štab mladinske pohodne enote Kokrški odred pri občinski konferenci ZSMS Tržič pripravlja tradicionalni pohod po Titovi poti. Začel se bo na Mahavovem griču v Sebenjah v soboto, 13. septembra, ter bo po označeni ilegalni poti tovariša Tita prek Karavank potekal do 1876 metrov visoke Skrbine.

Pohod bo prispevek tržiške mladine k negovanju in razvijanju revolucionarnih tradicij. Letošnji bo spominski, kajti življenje in delo tovariša Tita bo mladim večni vodnik.

Pohod bo prispevek tržiške mladine k negovanju in razvijanju revolucionarnih tradicij. Letošnji bo spominski, kajti življenje in delo tovariša Tita bo mladim večni vodnik.

Tudi letos bo mladinska pohodna enota z okrog 80 pohodni-

ci odšla z Mahavovega griča spominska svečanost, ter bo slavnostni govornik sednik občinske konference Tržič Marjan Bizjak, ki bo predal prapor komandanta mladinske pohodne enote Kokrški odred Sašu Uranjeku. Pohod bodo zatem nadaljevali poti Krize, Pristavo in Tržič do in naprej na Kofce. Prvi pohod bodo sklenili na planini kjer bo ob planinskem domu bor in srečanje z borgari narodovsobodilne vojne.

Naslednje jutro, v nedeljo, 14. septembra, bodo pohod pod vodstvom članov alpinistične odiske planinskega Tržič in vojakov-alpinistične Bohinjske Bele osvojili Škrbino. Vračali se bodo mimo planinske kmetije, ki so med narodno bojničnim bojem nudile gostje partizanom, zaključek pa bo v Podljubelju.

Prijava za pohod sprejeti pri občinski konferenci Tržič samo še danes.

Za otroke je vse dobro

Letos prvič odhajajo učenci jeseniških osnovnih šol — učenci četrtega razreda — v šolo v naravi v Novigrad.

Na sestanku pred odhodom je ravnateljici kar malce nerodno, ko starši razčlenjuje stroške te šole, kajti starši bodo morali doplačati 300 dinarjev. Klub prispevkov šole in izobraževalne ter temeljne telesne skupnosti se izračun na učenca ne izide in prispevek staršev je neizogiven.

Ker se — na žalost — prav v takšni šoli, daleč od doma, socialne razlike med učenci lahko še kako poglobijo, se starši zelo enoglasno strinjajo z zelo umestnim predlogom: učenci bodo vzelci s seboj le okoli 150 dinarjev žepnine. (Ceprav stavim, da imajo danes povprečno vsaj 100 dinarjev več).

Ob odhodu so učenci vznemirjeni, zbegani, strah jih je; še nikdar doslej niso bili v šoli v naravi, številni pojdejo tudi prvič od doma in staršev. Tovarstvice vplivajo tolažilno, varno, zanesljivo, veliko bolj kot stara Viatorjeva avtobusa, ki sta pripravljena za štirurno vožnjo. Žnana in dolgoletna voznika bosta že ukrotila ti stari škatli, ki naj bi vsaj še teden dni vzdržali.

Tako kot so se z dokaj čudnimi občutki odpeljali učenci, tako so se z dokaj čudnimi občutki razdelili tudi starši. A ne zaradi avtobusa. Zadnje čase ali letošnje poletje niso vesti iz počitniškega naselja Novigrad prav nič spodbudne, prej zaskrbljujoče. Če več, da ti odhaja otrok prav v Novigrad, potem jih prisluhnem: vsem, tudi tistim, ki so lahko tudi hudo pretirane ali napihanjene. Pribajati na učesa, da so otroci v zdravstveni koloniji bili večkrat bolni, da so razmere vse prej kot dobre, da so skratka neustrezne in da je toliko pomanjkljivosti, da bi se že moralno kaj urediti. Bila bi lahko le natolceanja, če ne bi v Delu izpeljali članek, v katerem zdravnica potrjuje, da bi morali počitniško naselje temeljito obnoviti, poskrbeti za sanitarije in že marsikaj drugega...

Zdaj je dvom potrjen, utemeljen. Zdaj je skrb že večja in odsočnost otroka že bolj zaskrbljujoča. Kaj če... In tako dalje in tako naprej.

Počitniški dom za otroke mora biti najbolje, zgledno sanitarno in higienično urejen, otroci morajo dobivati svežo zelenjavo in imeti zdravo prehrano. Tu ne sme biti nobenih problemov, nobenih zaprek, nobenega obotavljanja, nobenih izgovorov in

Radovljica — V občini je meljnih in delovnih organizacijih delalo 12 delovnosti skupnih služb gospodarstva, plačalo za osebne dohodke letosnjek leta več kot dve leti, dogovor o ureševanju do leta 1980. Večina temeljnih inih organizacij ni bistveno izplačila in bo rast osnovnih dohodkov uskladila do konca leta septembra. Med njimi pa je izkazujejo bistvena odstopila vsej v občini zato opredeljene vsebinske kršitelje dogovora.

Tako med vsebinske kršitelje Filbo iz Bohinjske Kartonažno tovarno TOZD Kamna gorica, Elmont Blejske Lesce, Spečerijo Bled, Mirovljica, Komunalno gospodarsko delovljico in Planum Radovljica do morale predložiti podrobno ročila izvršnemu svetu in občini političnim organizacijam.

Med delovnimi in temeljnimi organizacijami družbenih del je dovoljeno rast osebnih dohodkov preseglo 14 delovnih organizacij, katere med njimi so zaprosili večanje dovoljene rasti pre začetek leta 1981. Vendar pa bodo morale vse delovne organizacije dohodke uskladiti do 30. septembra takoj tudi organizacij, ki izkazujejo bistvena odstopila vsej v občini zato opredeljene vsebinske kršitelje dogovora.

Med delovnimi in temeljnimi organizacijami družbenih del je dovoljeno rast osebnih dohodkov preseglo 14 delovnih organizacij, katere med njimi so zaprosili večanje dovoljene rasti pre začetek leta 1981. Vendar pa bodo morale vse delovne organizacije dohodke uskladiti do 30. septembra takoj tudi organizacij, ki izkazujejo bistvena odstopila vsej v občini zato opredeljene vsebinske kršitelje dogovora.

Rok na srce, vsega ni krija naša komuna

pravočasno ne odstrani odpadkov s cest in pločevin, kjer so občani, ki smetimo ali pa pustimo

krivi smo tudi občani, ki odmetavajo odpadke kar na tla namesto

zato pripravljene košarice (ki jih skoraj ni v Kraju)

Vprašanje čistoča mesta (Kranja in vseh mest)

samo na Gorenjskem) je vprašanje kulture. Sledi

gotone važnosti je sama komuna, ki z druge

skrbi za lepši videz mesta. Zdravo jabolko je tisto, ki ima

je predvsem v jedru zdravo, in ne tisto, ki ima

posvetlikano kožo!

Tudi bralci Glasa bomo skušali odseti več dan

kulturnejši odnos do našega okolja!

Vsem naš pozdrav!

Sindikati za dosledno stabilizacijo

V radovljiski občini bodo osnovne sindikalne organizacije spregovorile več tudi o produktivnosti in uveljavljanju delitve po delu – Za dosledno stabilizacijo

Radovljica – Pri občinskem sindikalnem svetu v Radovljici ugotavljajo, da so bile razprave na zborih delavcev o polletnih periodičnih obračunih, gospodarski stabilizaciji in uresničevanju dogovora o družbeni usmeritvi dohodka nekoliko zasnele predvsem zaradi kolektivnih dopustov. Razprave pa so bile usmerjene predvsem na probleme delovnega procesa in proizvodnje, manj pa so delavci razpravljali o različnosti produktivnosti, uveljavljanju delitve po delu, smotrnem zaposlovanju in kadrovski politiki. Vsekakor določo teh vprašanjih morali teme-

ljito razpravljati ob devetmesečnih obračunih, saj bodo te obravnave tik pred 2. konferenco Zvezze sindikatov Slovenije.

Polletje je z izgubo sklenilo šest gostinskih temeljnih organizacij predvsem zaradi sezonskega značaja dejavnosti. Vendar pa je obenem zaskrbljujoče, da so izgube za 39 odstotkov večje kot lani in da se stalno med zgubači pojavljajo iste gostinske organizacije. Zato morajo prav osnovne organizacije zvezze sindikatov posvetiti vso pozornost gospodarjenju v teh temeljnih organizacijah ter poskrbeti za boljšo in enotejšo turistično ponudbo.

Organizacije združenega dela so dogovor o družbeni usmeritvi dohodka dobro uresničevalne. Zabeležili so 31 temeljnega gospodarskih delovnih organizacij, ki so formalno prekoračile dovoljeno maso za osebne dohodke. Med njimi je sedem

temeljnih organizacij, ki dogovor uresničujejo v delovni organizaciji, ki kot celota ni kršitelj. Več je tudi organizacij, ki imajo osebne dohodke na decembrski ravni, ki pa zaradi rasti dohodka ne morejo dosegri družbeno dogovorjenih razmerij delitve. Tudi v tem so opazna prizadevanja za smotorno razporejanje dohodka.

V negospodarstvu je slabše in sindikati so predvsem kritični do štirinajstih kršiteljev, ki bodo morali dosledno spoštovati rast dohodka v gospodarstvu in preprečevati poraba, ki presega realne možnosti.

Vendar pa v občini osebni dohodki zaostajajo več kot 25 odstotkov za rastjo dohodka in je realni življenjski standard že padel za več kot 5 odstotkov. Med delavci pa ni večjih pritiskov na zviševanje osebnega dohodka, kar kaže, da zavestno in z vso odgovornostjo prevzemajo stabilizacijske naloge. Se naprej pa si bodo tudi sindikati prizadevali za dosledno spoštovanje vseh dogovorov in za stabilizacijsko obnašanje vseh ravneh.

D. Sedej

Ulični sistem ▼ Medvodah

Medvode – Po temeljnih pripravah in objavljenem odkolu bodo novo oblikovanem naselju Medvode uvedli ulični sistem. Preska in Svetje ne bosta več samostojni naselji. Nadomestilo ju bo nad 50 ulic in cest, ki so poimenovane po borceh NOV in drugih. Napisne ulične table in hišne tablice so že v izdelavi, krajevna skupnost pa je že pripravila ekipo, ki bo odstranjevala stare označbe in nameščala nove, s čimer bodo zagotovili enoten sistem pravilno izdabo.

-fr

Skupna naloga kolektiva jeseniških železarjev

Prizadevanje za odpravo izgube

Jesenice – Znane težave glede oskrbe z reprodukcijskimi materiali in nekaterimi surovinami, ki so se v jeseniški žlezarni zaostrike pred ne-

davnim, v nekoliko milejši obliki še vedno trajajo. Visoka peč, ki so jo bili plavžarji prisiljeni ugasniti zaradi teh težav, še stoji, ni pa tudi znano, kdaj jo bodo spet spravili v pogon. Oskrba z reprodukcijskim materialom, predvsem koksom, še zmeraj ni zadovoljiva. Največja proizvodna organizacija v jeseniški občini prav tako nima načrtovanih količin polproizvodov; primanjkuje jí slabov, toplo valjanih trakov, gredic in toplo valjane žice.

Takšne proizvodne in gospodarske razmere, gre namreč tudi za potmanjkanje deviz, so narekovali hitre in učinkovite ukrepe. V železarni se zavestno odločili za zmanjšanje načrtovanega obsega proizvodnje in prehod na izdelavo kvalitetnejših proizvodov. Tako se količine dodelanih izdelkov iz lastnega jekla za domače potrebe le nezadostno povečujejo, kljub temu pa s prodajo kvalitetnejših proizvodov dosegajo načrtovani prihodek.

Železarna lahko z izvozom svojih izdelkov pokriva le okrog tretjino potreb po devizah. Letos so železarji pri uresničevanju izvoznih ciljev nekoliko pod načrti zaradi težav v proizvodnji jeklarne in velikih potreb po jeklu na domačem trgu. Rešitve za povečanje izvoza iščijo v samoupravnem sporazumevanju z nekaterimi slovenskimi in jugoslovanskimi organizacijami združenega dela. Doslej so že sklenili sorazume za skupni izvoz z Iskro iz Kranja, industrijo Rade Končar iz Zagreba, tovarno Sever iz Subotice in drugimi. Zaradi povečanja potrebnih deviz pa si tudi prizadevajo izkoristiti zmogljivosti valjavniških naprav za predelavo vložka naročnikov iz evropskih držav.

Ob tem, ko so v vseh temeljnih organizacijah železarne, ki so polletno poslovanje sklenile z izgubo, pravili programe potrebnih ukrepov, so v delovni organizaciji izdelali tudi analizo gospodarjenja do konca leta v razmerah problematične oskrbe z materiali in surovinami. Dosledno uresničevanje vseh ukrepov naj bi jim omogočilo uresničevanje skupnega cilja, to je odpravo izgube iz prvega polletja. Seveda pa bo ukvarjanje s sedanjimi težavami v obdobju, ko povsod svoje sile usmerijo v sprejemanje razvojnih programov za prihodnje srednjoročne obdobje, od železarjev terjalo dodatne napore.

S. Saje

temeljne organizacije na podlagi skupnih interesov in večjo vlogo naj bi imeli krajevni samoprispevki.

Hkrati pa je predvideno več sredstev za krajevno samoupravo. V večjih krajevnih skupnostih naj bi imeli v prihodnje 2. v manjših pa 1. zaporednega delavca. Predlog temelji na ugotovitvi, da v krajevnih skupnostih »marsikaj zamudijo« iz povsem administrativnih vzrokov.

Veliko novih nalog se obeta tudi na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite in bo potrebitno zbrati več sredstev. Leta 1985 naj bi v te namene šlo 0,5 odstotka iz načrtnega dohodka. Polovica sredstev naj bi ostala v temeljnih organizacijah oziroma v krajevnih skupnostih, polovica pa se bo združevala za skupne naloge.

L. Bogataj

Odbor za delovna razmerja Cestnega podjetja v Kranju

objavlja prosta dela in naloge:

VZDRŽEVALCA CESTE NA ODSEKU KROPA – JAMNIK

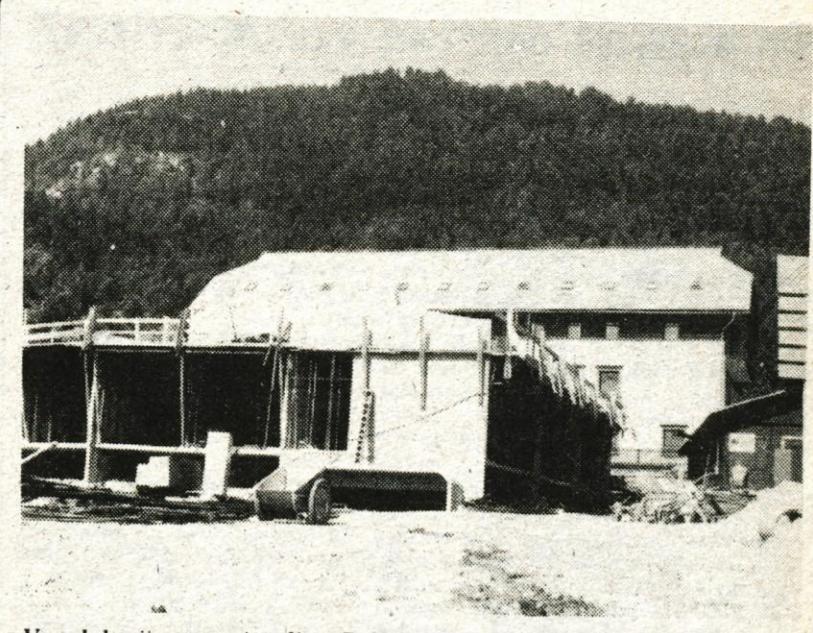
Poleg splošnih zakonskih pogojev, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- interno kвалиficiran delavec – cestar starejši od 18 let

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru s poskusno dobo 3 mesecev. Osebni dohodek je določen s Samoupravnim sporazumom o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Pismene prijave s kratkim opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljajo v kadrovsko službo podjetja. Rok prijave 15 dni, oziroma do zasedbe.

kmetijstvu je za naslednje srednjoročno obdobje predviden sistem vencij in to za področje proizvodnje in porabne hrane. Treba je najboljšu tudi za razvoj trgovine, saj se bodo sile združevale tako velja za gostinstvo, turizmom in gospodarstvo. Pridelana je novelacija celotne nistačne dokumentacije in dobro potrebitno opredelitev poti za strnjeno stanovanjsko dobro do leta 1985. Pri izgradnji teh in komunalnih objektov v vseh skupnostih se bo treba nujati predvsem na združevanje znotraj te samoupravne celin. Združevali naj bi jih krajani in

V nekdanji osnovni šoli v Poljčah so uredili prvi del republiškega centra za obrambno usposabljanje, ob njej pa grade drugi del centra

– Foto: S. Saje

Enotno obrambno usposabljanje

V Poljčah pri Begunjah od lani gradijo republiški center za obrambno usposabljanje

– Prvi del centra, ki je že docela urejen, začenja z delom ta teden – Na tiskovni konferenci pred dnevi je načelnik centra predstavil potek izgradnje objekta in namen centra

POLJČE – Podružbljanje nalog s področja ljudske obrambe v prvih sedemdesetih letih je privelo do povečane aktivnosti na vseh ravneh organiziranih naših delovnih ljudi in občanov. Obenem je odkrilo nekatere dotedanje pomankljivosti v delu, med njimi tudi nezadostno izobrazbo o obrambnih vprašanjih. To je bila osnova zamisli o izgradnji centra za enotno obrambno usposabljanje v naši republiki in poznejših prizadevanjih odgovornih organov za uresničevanje tega cilja.

Na osnovi stališč sveta za ljudsko obrambo pri predsedstvu SR Slovenije in sklepa izvršnega sveta naše republike je republiški sekretariat za ljudsko obrambo lani začel uresničevati obvezo za izgradnjo takšnega centra. Odločil se je za preuredivitev nekdanje šole v Poljčah pri Begunjah. V stavbi, ki so jo popolnoma obnovili, je sedaj pet predavalnic, več kabinetov, jedilnice, pisarna in sobe z okrog sto ležišči. S tem je končana prva etapa izgradnje centra, drugo etapo pa predstavlja postavitev novega objekta, katerega uspešno gradi Gradbinc v Jesenic. V njem bo amfiteatrska predavalnica s 186 sedeži, ena manjša in tri večje predavalnice s posebno opremo, prostori za rekreacijo, razstavno in klubsko dejavnost, pisarne in stanovanje za hišnika, novo in staro stavbo pa bo povezoval manjši televizijski studio. Med tretjo etapo izgradnje centra bodo uredili obrambno vežališče in postavili manjšo halu za urjenje, ki bo namenjena predvsem pripadnikom enot civilne zaščite.

Po dokončani izgradnji bo republiški center za obrambno usposabljanje namenjen za izpopolnjevanje vseh najodgovornejših nosilcev obrambnih priprav v naši republiki, za pouk pripadnikov enot civilne zaščite – od članov občinskih štabov do poveljniškega kadra posameznih specialnosti, za usposabljanje enot za zveze in za pouk pripadnikov teritorialne obrambe. V centru so že pripravili 18 različnih učnih programov, ki jih bodo med delom prilagajali potrebam posameznih področij v naši republiki.

Del centra, ki so ga uredili v nekdanji šoli, je sprejel prve slušatelje že na začetku tega tedna. Gre za seminar, ki je namenjen predavateljem in zunanjim sodelavcem centra. Med štirinajstimi predavanji naj bi namreč dobili potrebne strokovne in andragoške metodične usmeritve. Redni tečaji za potrebe ljudske obrambe se bodo začeli sredi septembra, namejeni pa bodo področju obrambnih priprav, nalogam civilne zaščite in usposabljanju enot za zveze ter centrov za opazovanje, javljanje, obveščanje in alarmiranje. Večina tečajev, ki bo namenjena predvsem pripadnikom enot civilne zaščite.

Kot je med tiskovno konferenco povedal načelnik centra, bo objekt, ki si ga prizadevajo kar najbolje vgraditi v okolje, v celoti dograjen predvidoma do konca prihodnjega srednjoročnega obdobja. Obenem je poudaril, da bo sicer nekaj težav zaradi njegove lege izven središča Slovenije, gotovo pa sta pomembnejša odmaknjeno od urbanih centrov in bližina nekaterih objektov, pomembnih za obrambne aktivnosti. S. Saje

Želje nad možnostmi

Radovljica – Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo pri skupščini občine Radovljica je julija

pripravil anketo o materialnem razvoju gospodarstva za naslednjih pet let. V anketi so obravnavali 84 odstotkov radovljiskega gospodarstva uporabili podatke iz planskih dokumentov nekaterih organizacij zdrženega dela in tako zajeli 95 odstotkov vsega radovljiskega gospodarstva.

V dogovoru o temeljnih plana občine Radovljica za naslednje srednjoročno obdobje predvidevajo 6 odstotno realno rast družbenega proizvoda, iz okvirnih podatkov temeljnih in delovnih organizacij pa je očitno, da organizacije zdrženega dela načrtujejo celo višjo stopnjo rasti družbenega proizvoda. Po posameznih panogah načrtujejo celotno rast prihodka različno, nadpovprečno pa so planirali v industriji, prometu, trgovini in na področju komunalne dejavnosti. Enako bodo rasli tudi materialni stroški, medtem ko bo amortizacija rasla precej hitrej.

Ugodnejša so razmerja v strukturi dohodka. Nižji bo delež brutto osebnih dohodkov, medtem k organizacijam planirajo povečanje sredstev za

poslovni sklad, kar kaže na to, da so delovne organizacije upoštevale predvidenje usmeritve.

V Radovljici ugotavljajo, da je gospodarstvo planiralo preveč optimistično, saj so upoštevali učinke novih investicij in večji fizični obseg proizvodnje. Republiška ocena možnosti investiranja je dokaj skromna, saj upošteva zaostrene pogoje gospodarjenja. Predvidevajo tri do štiri odstotne rasti družbenega proizvoda, kar pa pomeni tudi omejene možnosti novih naložb.

Radovljisko gospodarstvo želi zelo veliko investirati, a nima dovolj sredstev. Se vedno se pri naložbah preveč opira na bančna sredstva, ki pa bodo v naslednjem srednjoročnem obdobju precej padla. Marsikateri naložbe ne bodo mogli uresničiti.

Tako v obdobju do leta 1985 pričakujejo v občini 4 odstotno rast dohodka. Ko so ocenili po veljavnih prispevkih stopnjah sredstva samoupravnih interesnih skupnosti, so ugotovili, da je razlika med pričakovanimi in možnimi sredstvi interesnim skupnostim precejšnja in da se v naslednjem srednjoročnem obdobju ta razlika še povečuje.

D. Sedej

Je »tuja« deviza več vredna?

Najrazličnejši samoupravni sporazumi, s katerimi delovni kolektivi, zlasti tisti, ki proizvajajo surovine in polizdelke, izslijejo višje cene in plačilo dela ali pa kar cele dobavljene količine v devizah, v zadnjem času niso redkost in so dobili takšen obseg, da resno ovirajo prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva. Ponavadi so kupci postavljeni pred dejstvo: ali podpišete ali ne dobiti nič. Ker »nič« sedanj slabi oskrbi surovinami in polizdelki lahko pomeni ustavitev proizvodnje, tega pa si noben kolektiv ne more privoščiti, ponavadi dajo svoj pristanek, čeprav v svojo škodo in škodo svojih kupcev.

Pred nedavnim smo pisali, v kakšnih težavah se je med drugim tudi zaradi takšnih samoupravnih sporazumov in slabe oskrbe s surovinami, znašla jeseniška Železarna. Težava je še večja, ker se je zaradi zastojev v Železarni začela trgati reprodukcijska veriga in so se znašle v podobnih težavah delovne organizacije, ki jih s surovinami oskrbuje Železarna.

Iskra Železniki pri izdelavi motorjev potrebuje dinamo pločevino, ki jo kupuje v jeseniški Železarni. Brez omenjene surovevine proizvodnja ne teče niti en dan. Zato so pristali na zahtevo jeseniškega kolektiva, da jim pločevino plačajo v devizah. Pa tudi zato, ker večino elektromotorjev izvozijo in je pločevina se stavnih del izvoznega blaga. Pristali so tudi na podražitev.

Vse to pa ne pomaga dosti, ker je proizvodnja v Železarni manjša od predvidene in tako ne more izpoljevati svojih obveznosti do kupcev. Ker je proizvodnja manjša, so se zmanjšale tudi dobavljene količine Iskri, ki je tako imela že avgusta velike težave v proizvodnji.

V Iskri pravijo, da razumejo vse težave Železарne, nikakor pa ne morejo razumeti, da jim niso zagotovljene niti tiste količine, ki bi jih Železarna lahko dostavila. Menijo, da izgovor, da morajo zaradi potrebe po devizah povečevati izvoz ni pravi, saj je deviza iz Iskre popolnoma enakovredna marki ali dolarju iz tujine.

L. Bogataj

Iskra v prvem polletju

Polovico več na tuje

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja je Iskra – Elektromehanika Kranj dosegla v prvem polletju dobre poslovne rezultate – Spodbudno povečanje izvoza, saj so prodali za devize skoraj polovico več kot lani – Novi stabilizacijski ukrepi

Poslovanje v kranjski Iskri je v prvem polletju potekalo v okviru sprejetih stabilizacijskih ukrepov, ki so bili usmerjeni predvsem v večanje izvoza in zmanjševanje uvoza. Slednje je aprila in maja povzročilo velik izpad proizvodnje, ki ga junija niso mogli nadomestiti. Spremenjen tečaj dinarja ter zmanjševanje vseh vrst porab in povečevanje izvoza za vsako ceno, so ustvarili veliko težje pogoje za poslovanje tudi v Elektromehaniki, ki je v veliki meri odvisna od uvoza surovin, zato obetj za drugo polletje niso najboljši. Ker pa stati ob strani in tarniti ni rešitev, je v temeljnih organizacijah Iskri prav te dni v razpravi poseben Iskrin »paket ukrepov«, katerih namen je poiskati vse možne notranje rezerve.

V prvem polletju so dosegli 5 milijard dinarjev celotnega prihodka, kar je za tretjino več kot lani v ena-

kem času. Dohodek je porastel za 31 odstotkov. To je vplivalo tudi na dober čisti dohodek iz katerega so za sklade razporedili 503 milijone dinarjev oziroma za dobro polovico več kot v lanskem prvem polletju. Letni plan proizvodnje so izpolnili 44 odstotno. Najslabše je pri investicijah, saj so vložili le 18 odstotkov več kot lani, ko tudi niso veliko investirali.

Ugodni so tudi rezultati zunanjetrgovinske menjave. Izvozili so za 32,8 milijona dolarjev, kar je 44 odstotkov več kot lani v šestih mesecih in za 11 milijonov dolarjev več kot so uvozili.

Doseženi rezultati so ugodno vplivali tudi na osebne dohodke. Dovoljena rast osebnih dohodkov po sprejetih družbenih merilih znaša slabih 23 odstotkov, izplačanih pa je bilo za 21,5 odstotka več kot lani v prvem polletju.

ju leta 1979. Poprečna mesečna dohoda znaša 8.162 din in je za 11 stotkov višji od lani.

Z obratnimi sredstvi niso gorili najbolje. Zaloge materiala in drobnega inventarja so se porabili za 14, zaloge izdelkov pa za 32 stotkov. Manj je zalog polizdelkov.

K udobjemu poslovнемu uporabnikom je nedvomno doprinесel tudi izkoristek delovnih ur, saj se je povečal za 4,6 odstotka. Zmanjšanje je število nadur in sicer od 12 zaposlenega lani na 14 letos. Izplačanje pripisujejo tudi tvežbi in vpliv na vrednost delovnega časa.

V Iskri menijo, da so s posojilom prvega polletja lahko zadovoljni. Vendar pa se na to ne more načasiti, saj bodo nove omembne uvoze gotovo še otežile pogoje poslovanja. Zato so v sprejetih stabilizacijskih ukrepov dali poseben predikt skrbnemu gospodarjenju v temeljnih organizacijah Iskri, ki jih je uvažati, izboljšanje likvidnosti in delovne organizacije, boljši izkorisčenosti delovnega časa in delovnih disciplini, predvsem osebni odgovornosti vseh delovnih predsedov za vodilnih, za novi potek proizvodnje.

L. Bogataj

Kamniška banka dobro dela

V kamniški enoti Gospodarske banke Ljubljana so v letošnjem polletju močno porasla sredstva gospodarstva – Nepokritih investicij ni, gospodarstvo pa zaradi pomanjkanja razvojnih programov ni izkoristilo bančnih kreditov – V banki so zato znatno povečali izvozne kredite

Kamnik – Kamniška enota Gospodarske banke Ljubljana dobro posluje, kar je najboljši dokaz, kako pravilna je bila pred leti odločitev o njeni organiziranoosti. Kamničani so se nameč odločili za poslovno enoto Gospodarske banke, ki pa opravlja tudi dela v okviru Stanovanjsko-komunalne banke. Takšna je bila ocena kamniškega izvršnega sveta, ko je razpravljal o uresničitvi letnega plana banke v letošnjem prvem polletju.

V banki so se letos znatno povečala sredstva gospodarstva in vzrok za to ni zgolj v učinku devalvacije. Pomembni delež bančnih sredstev predstavljajo sredstva prebivalstva, saj znaša 40 odstotkov. Banka se zato zaveda svojih obveznosti do komitentov.

Nepokritih investicij v kamniški občini ni. Na področju negospodarstva predstavlja največjo naložbo gradnja mestne obvoznice, ki je finančno povsem pokrita, kljub podražitvam, ki pa so nastale zaradi nepravočasno dodelane dokumentacije in zato netočne ocene potrebnih sredstev. Gre torej predvsem za dodatna dela in ne toliko za običajne podražitve. Druga največja naložba je gradnja kanalizacije Podgorje-Šmarca, ki je pogoj za dograditev tovarne Fractal-Alko. Znaša 37 milijonov dinarjev, od tega je 30 milijonov dinarjev kreditov. Omenimo naj še Dom varnosti in zaščite, pri katerem sedanja predračunska vrednost znaša 93 milijonov dinarjev, kar bo za Kamničane vsekakor krepak zalogaj in težko bo zbrati toliko denarja. Kazalo bi, da gasilci

želje prilagodijo realnim možnostim, saj gradnja gasilskega doma predstavlja dve tretjini naložbe, v banki pa letos za naložbe na področju stanovanjsko-komunalne graditve namenili 40 odstotkov sredstev več kot lani, kar je povzročilo tudi izpad dohodka pri komunalni skupnosti.

Na področju gospodarstva pa so v prazno izveneli bančni pozivi najdelovne organizacije predložijo načrte razvojne programe. Praktično v banki niso prejeli niti enega in sredstva so bila porabljena za dokončanje investicij ter za kratkoročne kredite za obratna sredstva, znatno pa so se povečali izvozni krediti. Kamniško gospodarstvo je torej zamudilo ugodni trenutek in ne bo ga moglo več ujeti. Medtem ko smo se drugod soočali z izločanjem prednostnih investicij, saj je bilo bančnega denarja premalo, pa v kamniški banki niso mogli izkoristiti niti omejitve po sklepku guvernerjev o 10-odstotnem povečanju sredstev za naložbe, saj se je le za 7 odstotkov povečal obseg teh sredstev.

Dokaj hitro, povprečno v dveh mesecih, pa so bili izčrpani krediti za zasebno obrt, kamor je banka namenila 15 milijonov dinarjev.

M. Volčjak

Povprečna letna rast zaposlenosti od leta 1981 do 1985 je za Gorenjsko ocenjena na dva odstotka. Takšna napoved je zelo realna in ugodna, a hkrati glede na dosedanje praks močno omejitvena. Pospešek zaposlovanja se po občinah nekoliko razlikuje: na Jesenicah 1,8 odstotka, v Kranju 2,3 odstotka, v Radovljici 2,4 odstotka, v Škofji Loki 1,9 in v Tržiču samo 0,9 odstotka.

Prav tako rast zaposlovanja ni enaka na vseh ravneh strokovne izobrazbe. Kakor kaže slika, gre zaposliti v korak z dvigovanjem izobrazbene lestvice, kar je na prvi pogled več kot spodbudno. Vendar je treba opozoriti, da so relativna razmerja varljiva. V gmoti zaposlenih oziroma v absolutnih zneskih učinek dovolj zvoden.

Takile so podatki za Gorenjsko: leta 1981 bo na Gorenjskem 44 odstotkov zaposlenih ozkega strokovnega profila, 31 odstotkov širokega profila, 16,5 odstotka profila tehnik in približno 8 odstotkov kadrov z višjo in visoko izobrazbo. Do leta 1985 se bo sestav izboljšal največ z upadom ozkega profila (za približno 4 strukturne odstotke). Ta delež bodo prevzele višje izobrazbene ravni in sicer vsaka okoli enega odstotka.

Iz tega lahko sklenemo, da kakšnih dramatičnih sprememb v sestavu zaposlenih združeno delo ne napoveduje. Izboljšave bodo zložne, mnogo počasnejše, kakor si jih želimo. Sestav zaposlenih bo še naprej v precejšnjem navzkriju z zahtevo po čimvečji uporabi znanja in domačo ponudbo strokovnjakov. Morda bo močnejša vzmet seznam kriterijev o tehološkem in kadrovskem sestavu pri novih naložbah, ki se predvsem prizadevajo za prihodnjih pet let. Vendar pa moramo trezno računati, da vse nove naložbe ukrajene po teh merilih, ne bodo v tem času še zaživele.

Franc Belčič

Šolska mreža skozi prizmo kadrovskih potreb (1)

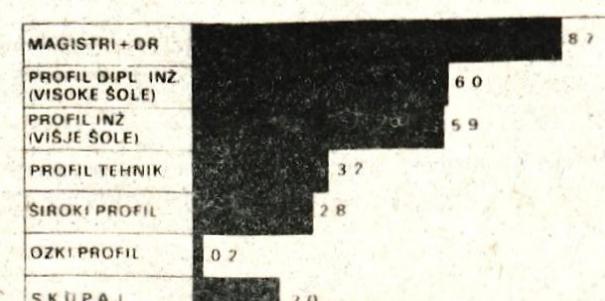
Po mnenju nekaterih je ključna naloga izobraževanja v tem, da človeka pripelje do ustreznega zaposlitve. Ali drugače – je le sredstvo za doseglo cilja, pot, ki vodi do poklica. S takšno mehanično in enostransko predstavo se seveda ne moremo strinjati, kajti izobraževanje samo po sebi skriva vrsto vrednot, ki zadovoljuje tudi druge človekove osebnostne in družbenne potrebe.

Z druge strani pa ni mogoče zanikati, da obseg in vrsto izobraževanja v pomembni meri narekujejo prav kadrovskie potrebe zdrženega dela. Kovinarško predelovalno industrija pač v glavnem potrebuje kovinarje in ne pomorščakov. Seveda šolska mreža ne bi smela biti – kljub omenjenemu dejstvu – z golj enostavna kopija kadrovskih potreb; hoditi bi moral za korak naprej in včasih za korak »vstrane« od pogostega praktičistično naravnih potreb. Torej ne bi smela potrebam le slediti, ampak vsaj v določeni meri kazati bodoče sledove.

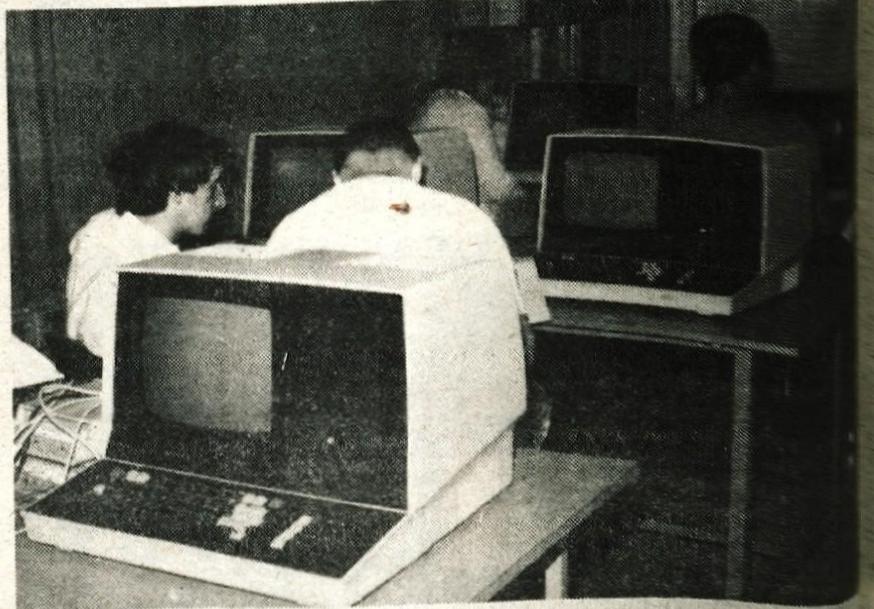
Takšen kritični pogled bi moral vseskozi iz ozadja spremati rezultate v šolski mreži na Gorenjskem, ki smo jo skušali zasnovati na srednjeročnem kadrovskih kazalcih 1981–85 in jo bomo predstavili v nekaj nadaljevanjih.

LETNO DVA ODSTOTKA PRIRASTA V ZAPOSENOSTI

Pred razpravo o šolski mreži je potrebno okvirno oceniti gibanje kadrovskih tokov. Ti osnovni kazalci bodo v bistvu prikazali splošno sliko zaposlovanja v naslednjem srednjeročnem obdobju, kar bo hkrati posredno merilo o kvaliteti plana in zanesljivosti rezultatov.

Slika 2. Poprečna letna stopnja rasti po minimalnih kazalcih 81–85 razdeljeno po skupinah političnih oziroma profilov. Podatki veljajo za Gorenjsko. Slika priča, da se relativni pospešek zaposlovanja stopnjuje z ravinjo strokovne izobrazbe.

Največ težav zaradi slabe oskrbe z repromateriali so imeli v TOZ nalnikih.

Naložbeni in gradbeni zastopniki

Splošno gradbeno podjetje Gorenje iz Radovljice gradi stanovanja v Radovljici in na Bledu. Malo naložb in malo dela

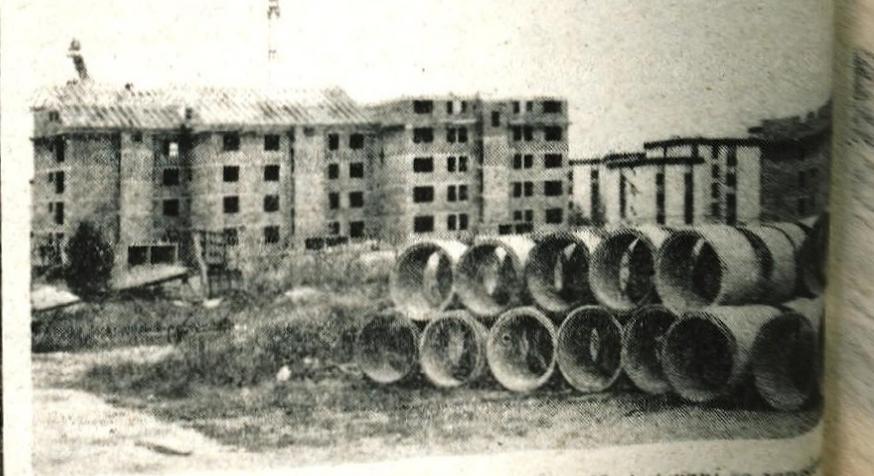
Radovljica – Splošno gradbeno podjetje Gorenje iz Radovljice, ki zaposluje 360 delavcev in svojo dejavnost opravlja večinoma na radovljiskem območju, je lani zgradilo več gospodarskih in drugih objektov. Tako so delavci zgradili prostore Tapetništva iz Radovljice, halo v Elanu in v Verigi, trgovsko-stanovanjski objekt v Mošnjah, prizidek hotela Lovec, Kazino na Bledu, prostore milice na Bledu in posebno šolo, ki so jo izročili namenu letos aprila.

Naložbene omejitve, ki so v radovljiski občini kar precejšnje, so vplivale tudi na splošno gradbeno podjetje Gorenje, saj so za letos odpadle številne investicije. Ugotavljajo, da se je letos struktura gradenj precej spremenila. V zadnjih nekaj letih so imeli le okoli 5 odstotkov stanovanjske izgradnje, letos pa jo je že več kot 80 odstotkov. Predvsem gradilo Cankarjevo naselje v Radovljici, kjer bo najprej 136 stanovanj, v naslednjem letu pa

še 60 stanovanj ter bloka na Bledu, kjer bo po 36 stanovanjih. Sprejeli pa so tudi nekaj adicij, vendar pa občutno manjša dela v letu neugodno vplivala na delovne organizacije.

Stabilizacijska prizadevanja delovne organizacije precej del, hude probleme pa imajo vseh vrst materiala. Načelno je v prejšnjih letih primanjkovalo nekaj vrst gradbenega materiala, danes težko dobiti železo, izdelke, izolacijska sredstva, cementarno Anhovo do zdaj primanjkuje.

Splošno gradbeno podjetje Gorenje bo tako ob koncu leta na precejšnjih težavah, saj se ne gradi v takšnem obsegu kot nula leta. Opravljali bodo le manjša dela v Elanu, in Žitu, nadaljevali s gradnjo in opravili nekatera adaptacijska dela.

Cankarjevo naselje – V Radovljici gradijo 360 stanovanj za zaposlene v Cankarjevem naselju. Dela opravlja Splošno gradbeno podjetje Gorenje iz Radovljice, v prihodnjih letih pa naj bi v naselju zgradili še 60 stanovanj. – Foto: F. Perdan

Večji kos za kulturo

Vsota za tržiško kulturo je letos dosegla kritično mejo — V naslednjem srednjeročnem obdobju kulturi prednost

Tržič — V poletnih mesecih naj bi v tržiškem združenem delu izpeljali javno razpravo o temeljih planov družbenih dejavnosti v občini za naslednje srednjeročno obdobje. Zaradi dopustov bo javna razprava živahnejša šele septembra.

V naslednjih petih letih bo moral na področju družbenih dejavnosti Tržič precej nadoknadi. Seveda je vprašanje, koliko bo zdržano delo zmoglo. Programi bodo zaradi prevelike ambicioznosti marsikje oklešeni.

Nedvomno bo treba upoštevati, da je največje zaostajanje Tržiča čutiti na področju kulture. Zato družbeni plan tržiške občine predvideva, da bi kultura v letih 1981–1985 postala prednostna področja.

Druge prednostne dejavnosti so namešči v zadnjih letih kulturo ponovile na rep. Resnici na ljubo: tudi v teh Tržičani ugotavljajo cele kupe pomanjkljivosti in nujno potrebnih izboljšav ter razvojnih premikov. A kultura je ob vsem tem vendarle pastorica. Zanjo je bilo 1976. leta namenjenih 0,54 odstotka od bruto

osebnih dohodkov delavcev. V letosnjem letu — tržiški kulturni delavci ga upravičeno ocenjujejo kot kritično leto — je ta odstotek zdrknil na 0,36.

Razen zmanjševanja skupne prispevne stopnje za kulturo iz osebnih dohodkov je zaskrbljujoča tudi nesorazmerna rast deleža za skupne naloge v kulturni skupnosti Slovenije. Letos se je tržiško zdržano delo zelo kritično opredelilo do vedno večjega odlivanja kulturnega dinarja iz občine v republiko, kajti vsak odstotek več za skupne naloge v Sloveniji pomeni hromljenje občinske kulture, ki ji tako preostaja le životvarjenje.

V tržiški kulturi želijo s prioriteto zagotoviti, da bi dosegli vsaj stanje

izpred petih let. Vendar bo zaostanek težko nadoknadi, saj so vse družbene dejavnosti, ne le kultura, svoje programe opredelile krepko previsoko.

Tržiška kultura želi oživiti muzej kot institucijo, omogočiti želi zelo priljubljena gledališka gostovanja, zagotoviti socialno varnost poklicnim kulturnim delavcem ter medrepubliško in mednarodno sodelovanje Tržiča na kulturnem področju postaviti na trdnejše noge. Tudi kulturni spomeniki v Tržiču morajo doživeti zaščito. Že vrsto let zahteva zaodrski prostor in garderoba v Cankarjevem domu temeljito obnovno. Tržič bo moral nameniti precej denarja za muzeja NOB v Ljubljani in v Begunjah. Vse te potrebe pa bo zdržano delo zmoglo le, če bo kulturo uvrstilo v prednostno dejavnost ter ji namenilo večji kos družbenih sredstev. — mv

Kulturni koledar

Muzeji radovljische občine — Muzej Tomaža Godca v Boh. Bistrici je od 1. septembra dalje odprt ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Kovački muzej v Kropi je odprt vsak dan od 9. do 13. in od 15. do 17. ure. Cebelarski muzej in Linhartova soba v Radovljici sta odprta vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Šivčeva hiša je odprta ob sobotah od 10. do 12. in od 15. do 17. ure, če pa so razstave, pa vsak dan ob navedenih urah.

Trebnje — V soboto, 6. septembra, so v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem odprli razstavo slik Save Stojkova, slikarja samorastnika iz Sombora. Priditev, ki sodi v okvir praznovanja v občini Trebnje, je odprt dr. Jože Brilej, predsednik Ustavnega sodišča SR Slovenije. Razstava bo odprta vsak dan do 21. septembra od 10. do 12. in od 14. do 18. ure.

Prešernovo gledališče Kranj — vpisuje od 8. do 20. septembra vsak dan razen sobote in nedelje od 9. do 12. in od 14. do 16. ure v Tavčarjevi ulici v tri gledališke abonmaje: za odrasle, v mladinski in lutkovni abonma.

Otvoritvena predstava — V kranjskem Prešernovem gledališču že nekaj časa vadijo za otvoritveno predstavo letosnje gledališke sezone: to bo prizvedba slovenske drame Grča Riharda Svobode. — Foto: F. Perdan

PG Kranj pred novo gledališko sezono Nova sezona na starem odru

Oktobra se začne sezona z eno starejših slovenskih dram — Zaradi povečanega zanimanja za gledališče še nekaj novih abonmajev — Obnove potreben oder bo moral zdržati še prenekatero sezono

Tudi letosni repertoarni načrt Prešernovega gledališča je dokaj obsežen, vsaj tako kot prejšnja leta. Pravzaprav se ta načrt, ki ga v lepi modri zloženki prav te dni ogledujejo za gledališče vsako leto bolj vneti Kranjčani, niti ne razlikuje od repertoarnega načrta kakega poklicnega gledališča. Za kranjskega pa vemo, da si je snel poklicno tablo že pred triindvajsetimi leti. Toda kranjska vmena nekaterih gledaliških zanesenjakov, ki so v dokaj skromnih okvirih vendarle hranili kulturne po gledališču težje potrebe sprva maloštevilnega kranjskega občinstva, je vsa zadnja leta uspela ohranjati renome kranjske gledališke dejavnosti na zavidljivi ravni.

Leto število 50.000 obiskovalcev gledališča je za kranjske razmere le pa številka. Iz leta v leto številnejše občinstvo polni polepšano in obnovljeno dvoran gladišča in ostalih prostorov, po številu premier na sezono pa se amaterski gledališki ansambel lahko meri le s poklicnimi. Tradicionalna že deset let trajajoča priditev Teden slovenske drame (to je tudi doslej edina slovenska stalna kulturna akcija) pa je prav gotovo priditev, ki ima svoje odmeve tudi v širšem jugoslovenskem prostoru.

To so seveda znane stvari, ki jih vsak redni obiskovalec Prešernovega gledališča dobro poznava in verjetno tudi razmišlja o njih ob vsakem začetku nove sezone, ko radoveden čaka, da se spet dvigne zavesa pred odrom. Še preden pa se bo v oktobru na premieri »Grč« letos prvič odgrnila, pa bo gledalec pravzaprav vedel, kaj bo zagledal. Za zaveso je namešč skrit vsaj petdeset let star oder, za katerega je ob obnavljanju kranjskega teatra pred leti zmanjkal denarja. Zdaj se iz sezone v sezono vse bolj kaže, da je po obnovi kričiči oder, na katerem na žalost zaradi lastne varnosti ne smejo več nastopati kranjski folklorni ansambl, pravzaprav iz leta v leto večja cokla gledališkega dogajanja v Kranju. Domače predstave se sicer skromnim prostorskim in drugim pogojem starega odsluženega odera sicer prilagodijo, vendar pa se težave pojavijo pri gostovanjih: domača scena se na tujem odru kar zgubi, medtem ko gostujoča gledališča zadnja leta že praktično ne morejo več na kranjski oder. To se je lepo pokazalo tudi ob Tednu slovenske drame, ko zaradi neustreznih po-

gojev domala polovico predstav sploh ni bilo več v Kranju, pač pa v ljubljanskih gledališčih. Te sicer tako znane razprave o takšnih in podobnih težavah Prešernovega gledališča sicer ne izginejo iz dnevnih redov kranjske kulturne skupnosti že dlje časa, obeti za naprej pa tudi niso kaj boljši, saj ni ne obnove odrediti vprašanja nadaljnje statusa kranjskega teatra prebrati v srednjeročnih programih razvoja kranjske kulture.

Ob vseh teh sicer večletnih težavah kranjskega gledališkega dogajanja, da ne omenjamamo še letosnjih stabilizacijskih omejitev, pa se bo zavesa kranjskega Talijinega hrama v novi sezoni dvigala verjetno pred še številnejšim občinstvom kot dolej. Neprestano dvigajoča se kvaliteta gledaliških predstav namreč privablja vsako leto več gledalcev, tako mladih kot odraslih. Zato letos gledališče uvaja še premierski abonma, ki bo z ostalimi šestimi zaokrožil predstave za odrasle, ostaja pa še mladinski abonma in letos prvič še lutkovni abonma. Lani je gledališče dalo sedem novih predstav, letos jih bo pet, če stejemo le predstave za odrasle; med njimi je tako kot že dolej velik poudarek slovenskim novitetam. V predstavah za mladino pa je verjetno posebej zanimivo dokumentarna kronika Zgodbe o Titu.

L. M.

Zavod za spomeniško varstvo iz Kranja je v šestih mesecih v občini opravil tudi več drugih pomembnih del. V Radovljici so v grajski dvorani odprli zanimivo razstavo o revitalizaciji mestnega dela in organizirali dve javni tribusi o načrtu revitalizacije, obenem pa delali dopolnilno dokumentacijo grobov in grobišča borcev in spomenike NOV in ljudske revolucije. Razdaj pa pripravljajo dokumentacijo za grobov in grobišča borcev NOV in spominska obeležja NOB ljudske revolucije za jeseniško močje. Linhartov trg v Radovljici iz dneva dan dobiva lepo podobo, prečkažejo sliko iz 17. stoletja s čudovitimi freskami in arhitekturnimi likavami. Tudi Kosova graščina Jesenicah je zdaj bogatejša za dekorativno fresko v prvem nadstropju. Delavci Zavoda za spomeniško varstvo pa so tudi že izmerili vigenje Kamni gorici, ki ga bodo zaradi neugodnega stanja odstranili. D.S.

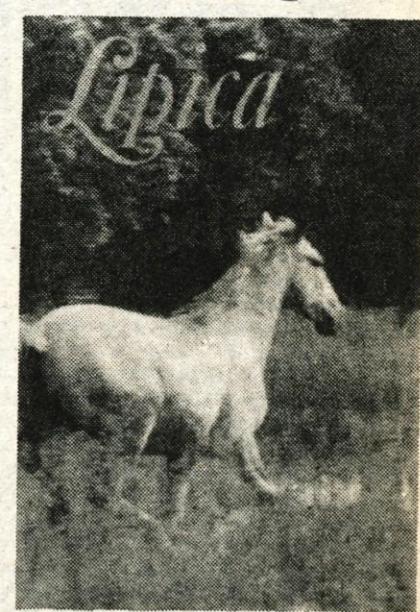
S knjižnih polic

Monografija o Lipici

Pred nedavnim je pri Mladinski knjigi izšla monografija o Lipici s preprostim, a obenem vseobsegajočim naslovom Lipica avtorja dr. Milana Dolenca. Knjiga, avtor in izdajatelj ter Kobilarna Lipica so se s to izdajo priključili prireditvam in slovesnostim ob 400-letnici Kobilarne.

Gre za obširen in stvaren prikaz lipiške kobilarne in njenega štiri stoletja dolgega obdobja. Lipica je veliko bolj znana v svetu kot pa jo bržkone sami poznamo. S tem obširnim delom nam avtor sodeloval skuša odkriti ta biser, ki ga dolgo časa nismo znali prav ceniti, saj bi kobilarna pred leti skoraj že propadla. Knjiga javnosti predstavlja resnično Lipico, kakršna je bila in kakršna je. V preteklosti je bilo namreč o njeni zgodovini precej nejasnosti, saj so si jo nemalokrat že lastili Italijani kakor tudi Avstrije. Vendar pa so z osvetlitvijo zgodbinskih dejstev vsa ta nerealna namogovanja v knjigi dokončno ovržena.

Lipico predstavlja knjiga tudi kot naravni kulturno-zgodovinski spomenik, ki ga velja ohraniti tudi za naslednje rodone. Seveda avtor ni pozabil tudi na prikaz pokrajine, na Kras, s katerim Lipica živi in deluje. Veliko pozornosti je avtor seveda posvetil glavnim značilnostim Lipice — lipicancem, edinem autohtonem slovenskem kraškem konju. Lipicanec

je v knjigi prikazan skozi vrsto dejavnosti (klasični jahalni šport, dresura, rekreacijsko jahanje).

Knjiga je bogato ilustrirana z mnogimi črno-beli fotografiemi, še posebej privlačen pa je dodatek s stoosmimi fotografijami. Monografija o Lipici je iznajdljivo oblikoval Borut Kovše, izšla pa je v nakladi 4000 izvodov. V kratkem bo izšla monografija tudi v angleškem in nemškem jeziku. Boris Bogataj

Jože Žvokelj iz Kranja. — Foto: K. Mohar

Rock koncert — Preddvor '80

Srečanja slovenskih ustvarjalnih glasbenikov postajajo vse pogosteje. Po prireditvah v Ljubljani, Novi Gorici, Celju, Senčurju, Mostah, Bukovici in drugih krajih so se glasbeniki srečali tudi v Preddvoru. Na stopili so večinoma novi in še neznaní izvajalci in tudi že nekaj znanih, že uveljavljenih. Odkrivanju novih imen so tovrstne prireditve tudi namenjene.

Začela je skupina »Sirius«, ki jo sestavlja izključno najstnik in temu primereno neizkušena je tudi njihova glasba. Vendar, za svoja leta so bili na trenutek kar presenetljivi in najbrž še veliko obetajo. Akustična skupina »Lončeni vrč« iz Škofje Loke je na domačih odrih že dlje časa, vendar ne deluje kontinuirano in ne nastopa pogosto. Zasedba je sestavljena iz violine, flavete in dveh akustičnih kitar. Instrumenti pletejo nežno, umirjeno akustično glasbo, ki včasih preide v improvizacijo na osnovi dialoga violine in flavete. »Berlinški zid« iz Ljubljane sodi med takoimenovane punk skupine, ki zadnja leta s svojim nihilizmom vznemirijo slovensko javnost, še posebej malomeščanski del. Delujejo divje, norčavo in jeznorito, neusmi-

ljeni razbijajo po razglašenih kitarah in kričijo z naturalizmom obarvana »uporniška« besedila. So predstavniki nezadovoljne, jezne in grobne mladostne resničnosti. Preddvorski ansambel »Trans« sodi med tiste, ki v rocku iščejo »umetniški prizvoki« tipa Pink Floyd. Njihov občutek za glasbo in zvok se lepo uveljavlja. Z vidnim napredkom ga gojijo že kaki dve leti. Niso prenapeti, niso problematični, zato jih širok krog ljudi zlahka dojem v sprejem. Kranjski kantavtor Jože Žvokelj se je že uspel uveljaviti v slovenskem prostoru. Prav tako se je otrezel nekdanje tremi v glasbenih plivov Andreja Sifrije in drugih avtorjev. Prepeva samosvoje, družbeno angažirane tekste, ki so jim pogosto povod avtentični dogodki, videni skozi subjektivne (Zvokljeve) oči. Na trenutke malec zmoti »mekatajoča« interpretacija. Čas je, da žvokelj poskuši tudi v studiu.

Ljubljanska skupina »Pomaranča« je novo odkritje. Po nej si bomo zapomnili prireditve v Preddvoru. Igra bleščeč »trič« rock, ki je še najbliže tistem britanski skupine »Rainbow«. To počne z izjemnim občutkom za tovrstno glasbo, divje, sproščeno, čudovito. Skupina ima seveda tudi svojega »Richieja Blackmora« — kitarista Mijo Popoviča, ki je avtor njihovih besedil in glasbe. Dve njegovi skladbi so te dni posneli v ljubljanskem studiu Akademik in bosta v kratkem uvrščeni v radijske programe. Jeseniška elektroakustična skupina »Brez imena« se z glasbenimi iskanji še poskuša in tako je kajpap napravila precej povprečen in bled vtis. Hard-rock zasedba »Naša« stvara iz Škofje Loke je začela udorno in tako tudi končala, medtem ko se vmes ni kaj prida zgodilo. Njihova glasba je primerna za plesno »rockanje«, vsebinsko in zvočno pa ne prima ničesar novega. Manjka tudi pravega občutka za tovrstno glasbo. Instrumentalno zanimiv je samo kitarist Brane Smole.

Organizatorji iz Preddvora so se potrudili, da bi bilo vzdružje kar najbolj prijetno, toda to jim v celoti ni uspelo. Slabo luč na prireditve je vrglo nekaj deset vinjenih posameznikov iz vrst nekaj sto poslušalcev.

Kazimir Mohar

V avli Iskre na Laborah so i počastitev 34-letnice Iskre in 30-letnice samoupravljanja odprli razstavo Jožeta Horvata-Jakija. O razstavi je spregovoril pisatelj Tone Štritina. Razstava je toliko bolj vredna ogleda, ker je to prvi prikaz Jakijevih del na Gorenjskem. — Foto: F. Perdan

RUDOLF HRIBERNIK-SVARUN OPREDELITEV

4

Komandir je četko ustavil. Nekaj časa je pozorno opazoval Nemce in se odločil, Glasno, da so ga vsi slišali, je dejal: »Postavili jim bomo zasedo.« Takoj nato pa: »Branili bomo vas Rašico.« Ozrl se je okoli sebe in s pogledom objel ves prostor proti Rašici. Odločil se je, da bo zasedo postavil nedaleč proč od mesta, kjer so imeli prejšnjo.

Hitro, toda zbrano je razporedil borce. Sam se je s puškomitrilezom postavil tik k cesti.

Vse je utihnilo. Tudi ropot nemške kolone. Nemci so partizane gotovo opazili, zato so se ustavili v bližnji vasi, približno kilometr daleč od zasede.

Partizani so bili pripravljeni, da bodo Nemci pot nadaljevali peš in da bo vsak čas napočil trenutek spopada. Dobro so vedeli, da bo zdaj boj dosti težji kot prej s presenečenimi Nemci iz avtomobila. Toda v zagnanosti in pod vtisom pravkar uspešno izvedene akcije so nestрпно pričakovali spopad z Nemci.

Komandir je dobro vedel, da bo le s težko kos močni nemški enoti, zato je po položaju po vrsti obseg komandirje vodov in desetin in jim osebno pojasnil smer in način umika v primeru, če ne bi mogli vzdržati ali če bi jim Nemci prišli za hrbot.

Toda Nemcov ni bilo že več kot uro. Komandir Kosec in borce so vse bolj sumili, da jim Nemci pripravljajo presenečenje. Vse bolj so verjeli, da bodo njihovo zasedo obšli in jim udarili za hrbot.

Toda izvidnica, ki je odšla do vasi Srednje Gameljne, kjer se je prej ustavila nemška kolona je sporočila, da Nemci še niso zapustili vasi. Tudi vse poznejše izvidnice so ugotovile, da so še vedno v vasi. Kaj počnejo, pa so vsi samo ugibali.

Pozno popoldne pa so partizani spet zaslišali hrušenje vozil in nato zagledali nemško kolono, ki se je počasi vračala proti Šentvidu, odkoder je prišla.

Tovariš Kosec je s četjo čakal v zasedi vse do mraka in se šele potem vrnil v taborišče. Komaj so povečevali, pa so vse komuniste sklicali na partijski sestanek.

Sestanek je začel tovariš Kosec:

»Moja dolžnost je, tovariš, da vam izrazim priznanje za dobro vedenje, ki ste ga pokazali danes. Še posebno sem bil kot vaš komandir vesel, ko sem videl, s kakšno odločnostjo ste bili po napadu na nemški avtomobil pripravljeni spoprijeti se še z nemško motorizirano kolono, ki je prišla iz Šentvida in je sprva očitno nameravala poseči vmes. Prav o tem pa se moramo pogovoriti. Priprican sem, da bodo Nemci na našo akcijo odgovorili z vsemi svojimi silami in se kruto maščevali. Predvsem pa bodo zdaj, ko vidijo, da gre že za resne vojaške akcije, naredili vse, kar je v njihovi moći, da bi četjo uničili in si tako zagotovili mir na zasedenem območju, ki je zanje sestavni del tretjega rajha. To je zanje še posebno pomembno sedaj, ko izvajajo veliko akcijo odseljevanja Slovencev. Prav dobro vedo, kaj se je do zdaj dogajalo okoli Rašice, saj so njihovi pomagači dovolj vohljali tod okrog. To pa ni edini vzrok. Tudi sami smo se obnašali tako, kot da nam Nemci nič več ne morejo in kot da bo že jutri konec vojne.«

Pomolčal je in nadaljeval: »To, kar vam bom povedal, samo potrjuje njihove namene. Za kaj gre? Vsi dobro veste, tovariši, da je včeraj v četjo prišel moj starejši brat Peter, ki je na naši domačiji nasledil očeta in tudi živel v naši rojstni hiši na Rašici. Doma je pustil ženo in devet nepreskrbljenih otrok. Kako je to težko, si lahko zamislite sami. Toda zanj ni bilo drugega izhoda, to pa zato, ker je k njemu na dom prišel eden od nemških vohljivačev, o katerih zadnje čase toliko govorimo. Prišel je očitno z namenom, da bi točno izvedel, kje je naša četa. Prišel je s kovčkom, češ da išče partizansko taborišče, ker se namerava pridružiti

partizanom. Prav k njemu na dom je prišel zato, ker je nekdo v gostilni izblebel, da je Peter brat komandirja čete in da zato lahko vsak hip pripelje v taborišče, kogar hoče.

Peter neznancu ni dosti zaupal, vendar vseeno ni videl drugega izhoda, kot da ga pripelje sem v četo z namenom, da bi potem mi sami videli, za kaj gre, in ustrezno ukrepali. Ko sta z neznancem prišla že tik do taborišča, pa je moj brat naredil napako. Neznancu je dejal, da sta prišla do taborišča in da naj se na stržarjev klic takoj ustavi, medtem pa se bo on legimiral. Tedaj se je neznancu ustavil, odprl svoj kovček in segel vanj. Peter je ves čas pazil nanj, zato je takoj nameril vanj puško, ki jo je k sreči vzel s seboj. Toda neznanc je zagrabil za puškino cev in mu hotel orožje iztrgati in z rok. Zakatalila sta se po bregu navzdol, to pa je neznanc, ko je videl, da Petru ne bo kos, izkoristil in zbežal v temo.

Zato, tovariši, sem priprisan, da je bilo to, kar so Nemci danes izvedli, samo tipanje pred akcijo, ki jo nameravajo izvesti. To se posebno potrjuje dejstvo, da smo pri ubitih Nemcih našli skico našega taborišča in na njej narisanje dohodek v njemu. »Slutum, da bodo Nemci v kratkem času udarili na četo z vso močjo. Po pravici vam povem, da to pričakujem že v nekaj dneh. Zato smo se tudi zbrali, da bi se o tem pogovorili in takoj ukrepali. Paziti moramo, da se nam ne bi zgordilo tako, kot se je zgodilo Kamniški četi našega bataljona, ki so jo Nemci popolnoma razbili ter ji zaplenili precej opreme in orožja. To bi se verjetno zgordilo tudi Radomeljski četi, potem ko so jo Nemci nenadoma napadli severno od Radomelja ter ji zaplenili nekaj orožja in skoraj vso opremo. Bila bi tudi razbita ali uničena, če se ne bi bila odločno prebila čez Savo na italijansko zasedbeno ozemlje. Nemci so vsi ti uspehi in izkušnje opogumili in dobro vedo, da nas lahko razbijajo in uničijo samo s popolnim presenečenjem. To pa spet lahko dosežejo samo s pomočjo izdajalcev in če ne bomo pozorni,« je končal komandir.

Nekaj časa je vladala popolna tišina; tovariši so le z očmi skušali razbrati misli drugemu.

Branku so se komandirjeve ocene in domneve zdele logične in utemeljene.

Med tovariši se je nato razvila živahnata razprava. Nekateri so predlagali, naj četa začasno zapusti njej dodeljen teren in se premakne bolj proti Kravcu ter v območje Kamniških planin. Drugi so spet predlagali, naj se združi s Šmarnogorskim vodom, si dobro utrdi taborišče in ga pripravi za obrambo ter tam sprejme boj z Nemci.

Komandir čete je bil mnenja, da bo združena četa laže odbila napad Nemcov, zato naj bi takoj poklicali Šmarnogorski vod in ga vključili v četo. Predlagal je tudi, da bi sedanje, že kompromitirano taborišče zapusti in se premestili drugam.

Komandirjev predlog so vsi komunisti sprejeli s glasno, in četa se je ponovno premestila na hrib nad Zgornjimi Gameljnami. Od tam so tudi najlaže nadzorovali ceste, ki vodijo proti Rašici, ne pa tudi ceste od Črnega.

Ceta po premestitvi v novo taborišče ni pošljala patrulji nikamor. Čakala je na dogodek in se samo s tražami v taborišču zavarovala, da je sovražnik ne bi mogel presenetiti.

Naslednjega dne je spet menjala taborišče. Odšla je še bolj zahodno od Rašice in se razmestila pod Velikim vrhom. Ves dan so partizanske izvidnice opazovale sovražnikove premike po cestah. Občasno je bilo iz daljave proti vzhodu slišati tudi eksplozije in posamezne strelne.

Ko so potem proti Rašici poslali močnejšo patruljo, je sporočila, da so Nemci Rašico požgali.

Če si skromen in znaš v življenju potreti, ti ni nikoli prehudo, pravilno Razalija in Janez Kričar s Ceste JLA 30 v Kranju, ki prav te drža praznjujeta 50-letnico poroke. Skromno in umirjeno življenje jima brati z obraza. Zadovoljna sta s prehodeno življenjsko potjo, zato voljna z majhno hišico, ki jo je oče Janez, zidar po poklicu, seznam sam v najhujših letih krize, zadovoljna s hčerkama, z vnučki pravnukom, s cvetličnim vrtom... Mama je bila Ločanka, Franča nova iz Virloga, oče pa Skokov z Bele pri Predvoru. Oba sta morali od doma. Ko je mama prišla v Inteks za tkalko in je oče zidev v Jugobruni, sta se spoznala. Ko so prišli otroci in vojna, je maturca pustila službo in šele nekaj let po vojni šla spet delat. Tokrat kuhinja. Oče pa je vse življenje zidaril. V Tržiču pri Trajbašu se izučil. Zdaj ga daje astma. Mama pa je z zdravjem še kar na dobrje. Da bi le tako ostalo, da bi se na slabše ne obrnilo. Najbolj vesela sta, kadar se ju v Centralu in v Teklindisu spomnijo kot upokojeno cev. Ko ju povabijo. Tukrat vesta, da le še nista pozabljeni. In če zdravje, bo še velikokrat lepo. — D. Dolenc

Kranj — V okviru praznovanja ob krajevem prazniku je KS Če med vrsto ostalih prireditve pripravila tudi zanimivo in privlačno housko igro z živimi igralci. Prireditve na Trgu revolucije so popolni tudi Pihalna godba in nastopi igralcev ter lutkovna predstava Severja. — Foto: F. Perdan

Transport opreme proti breznu, 29. november 1978. (foto: D. Praisinger)

»Ne.« je zateglo odvrnil. »tole brezno ima trideset metrov vertikale, nadaljuje se z majhno pošveno polico in nato z breznom, globokim deset metrov in pol. Tam je majhna dvoranica, iz katere vodita dva rova. Prvi, fosilni rov, je tri do štiri metre širok in dva do dva in pol metra visok. Po dvajsetih metrih preide v brezno. Več kot očitno je, da je tam dvoranica. Drugi, aktivni vodni rov, pa vodi v cik caku. V tem rovu je tudi sifon. Ta rov prav tako preide v vsaj desetmetrsko brezno, dolg pa je približno štirideset do petdeset metrov.«

»Kako dolgo sem jaz sedel tukaj?« »Približno dve uri in pol,« mi odgovori Franci, ki se je zdajci prikazal ob načinu polici.

»Gremo ven,« predlaga Sabla. »Hej, Sabla, ali mi boš zapiral vrat, slapovih!« mu zavpijam, prikima in izplaši sidrišča. Prepne se preko klinov in Plezam za njim.

Se kar nekako v redu preplezam prvi petih ali šestih brezen. Sabla mi je daleč naprej. Edina naša sreča je, da puščamo vrvi v jami. Če bi jih vendar ne verjamem, da bi izplezali iz brezne, združi brez vsaj enega bivaka.

Preplezam stopnjo in se na polici natančno na steno. Veka mi lezejo skupaj. »Kaj vseeno šel naprej?« se vprašam. »Na takšno minutko... pa bom šel naprej.«

Nekaj me prične tresti v grozne uho. Odprem oči in pogledam okoli. Pogled me presenetil, saj ležim na tleh polni vode.

»Ti si nor, seveda, kaj drugega možti, ni si nor,« ugotavlja Franci, takole zaspivi v vodi, kot da bi bil riba.

»No, riba ravno nisem, toda kaj Greva ven.«

»Zunaj je sonce,« zavpije Sabla iz brezne komaj toliko glasno, da ga s tem klicem dobim v svoje izmučene dolvodlj moči, da dovolj hitro preprečim štiri stopnje, ki me ločijo od voda.

Sabla stoji skrit za debelim smrek, ki raste poleg vhoda v brezno, smejoči pogled je usmerjen v Andreja mana. Andreja leži zunaj na soncu, ne pa jí streže. Sprašuje jo, kaj naj ji še pravljati.

»Po osemindvajsetih urah nepreprečljive garanije v temnih jeloviških globinah trije utrjeni nasmejimo in stopimo njima na toplo sonce po svojo toliko suhu obleko, proti šotoru, kjer nas suhe in tople spalne vreče...«

Skrivnost nekoga brezna

MATJAŽ CHVATAL

14

»Tako, najprej poskakovanje na desni nogi. Kolikokrat? Dobro, recimo na začetku petdeset poskokov po vsaki nogi. Takole: ena, dva, tri, štiri... Uh, ta prekleti, praščiji mraz. Oha, oha, še malo po levih nogi. O, ti svinja pasja, kako je tukaj mraz, o čakaj, te bom že pregnal, le čakaj...«

Franci, Sabla, preklete svinje, kje sta?« Nič, samo tišina, nobenega odgovora, samo pošasten odmev in nato zopet šum vode, slapu, ki izginja v črnem breznu, v katerega sta pred dvema, tremi, morda štirimi urami odšla prijatelja.

S skakanjem sem se upehal: »Takole, malo bom sedel. Celjusti mi poskakujem, tako da mi zobje strašansko šklepečjo. »Čakaj, čakaj, jih že ukrotim.« Po neskončno dolgih poižkuših sem jih končno pripravil do tega, da mi niso več šklepetali.

»Ga vidiš, vraga, saj me celo manj zebe. Kaj ko bi poizkusil preprečiti še tresenje, si glasno govorim in poskušam ukrotiti še to, morda najhujšo trenutno hibo. Uspe mi, vendor samo za nekaj prekratkih sekund.«

»BRRRR, kako je kaj takega sploh možno. Pa ljudje govorijo, da se v takih primerih sploh nezbudiš več.« Tresenje ponovno ukrotim, tokrat že za daljši čas. Vsaj pol manj me zebe. Ponovno pričnem delati

poskoke. Skačem nekaj časa na desni, nato na levih nogi, potem delam počepje, pa sklece, pa ponovno poskakujem. Pot curkoma lije z mene, vroče mi je, žejen sem, vendor me navkljub temu še vedno strašansko zebe.

Sklonim se nad ponvicom z vodo in z dolgimi požljivimi požirkami srebrem bodo iz nje. Daleč, daleč nekje zaslišim glasove. Vzravnam se, poslušam. Resnično slišim tihе, komaj slišne, nerazločne glasove. Srce mi divje poskoči, končno Sabla in Franci.

»Kurbe, kje sta?« divje zavpijam. V breznu se sliši odmev, ki je glasnejši in grozotnejši od mojega krika in se vleče iz sekunde v sekundo v neskončnost. Oh, kako rad bi ponovno slišal človeški glas, gorivico, se zopet z nekim pogovarjal, videl človeka tukaj, ob sebi! Srce v prsih mi divje poskakuje, tako kot bi se mi hotelo iztrgati in odsakljati daleč proč od mene.

Končno zaslišim vpitje:

»Ceha, ali si še živ?« mi je uspelo razločiti iz slaboslišnega in nerazločnega črkovanja med odmevi.

Po nekaj minutah se izza roba police prikaze na nasmejan, vendor utrujen Sablin obraz. Prekobali se preko roba, izpne prižeme in sede k meni.

»Ali sta prišla do dna?« sem ga vprašal.

Dolg, ki ne trpi odlašanja

Janezu Resmanu s Srednje Dobrave je komaj 43 let, a brez invalidskega vozička ne more nikamor – Predolgo ga že muči obljuba, da mu bodo vsaj delno popravili hišo

vrat niti se zapeljati čez visoki prag. S pomočjo soseda Jožeta Slibarja zdaj to pot nekako zmore. Prav Slibar in njegov sin ter Bertonceljev Janez so tisti, ki Janezu pomagajo po svojih močeh.

»Zame je dovolj, če imam sobo in kuhinjo,« pravi Janez. »Zdaj imam še sobni invalidski voziček in je tako veliko bolje. Najbolj pa pogrešam primerne sanitarije. V stari hiši sem kuhinjo popravil tako, kot sem le mogel, tudi greznicu sva z bratom naredila, več pa ne morem. Zdaj čakam, kajti obljubili so mi, da mi bodo pomagali: združene železarne in solidarnostni stanovanjski sklad. Čakam in se bojim, da iz vsega ne bo nič, kajti že vse predolgo traja ...«

Janez Resman s Srednje Dobrave si z invalidskim vozičkom sam kuha, sam pomiva, sam pere. (»Operem že še sam, a perila obesiti potlej ne morem.«) Zadnje čase je vse boljbolehen, a v dom za ostarelo v Radovljico nikakor še noče. Dokler bo le mogel, bo ostal doma, tam, kjer je preživel leta in leta, tam, kjer je njegov dom.

Z velikansko voljo in vztrajnostjo se bori z vsakdanjimi tegobami, ki za nas, za zdrave, sploh niso tegobe in jih sploh ne poznamo. Z velikansko zagrizenostjo se bori z boleznjijo, ki ga je prikovala na invalidski voziček in ki ji ni moč uiti.

Mi, zdravi, lahko na izpolnitve obljub čakamo dolgo, leta in leta. Janezu Resmanu pa uresničitev obljub ne pomeni le znatno boljših življenjskih razmer, temveč tudi veliko moralnega podpora.

Bomo zmogli ta človeški in humani dolg brez odlašanja, ovinkarjenja in izgovorov?

D. Sedej

VAŠA PISMA

V PREMISLEK ALPETOURU, TOZD POTNIŠKI PROMET

Zaradi novega voznega reda, ki je bil objavljen v torkovi številki Glasa, dne 26. avgusta letos, smo krajani Strahinja zelo ogorčeni. Ukinjen je namreč odhod avtobusa iz Strahinja ob 8.30 in 15.30. Ne moremo si zamišljati, da lokalni avtobus Kranj – Strahinj – Duplje – Zadraga vozi mimo Strahinja brez postanka, čeprav bi avtobus lahko vozil skozi Strahinj, saj na regionalni cesti ni nobene druge postaje razen Žej, do

ta pa se pride tudi skozi Strahinj. Strahini imá krepko čež sto hiš, tako da prebivalcev ni ravno malo, število pa se vsako leto tudi veča in ne manjša, kot to morda misli Alpetour. Da bi imeli boljšo porezavo s Krajanjem smo pred leti s pomočjo samoprispetka asfaltirali cesto proti regionalne ceste Kranj – Tržič in to predvsem zaradi boljše avtobusne povezave s Kranjem. Do Naklega je namreč od Strahinja kar pol ure peš, kar za starejše krajane, ki so na primer namenjeni v kranjski zdravstveni dom, nikakor ni prijetno, prav tako tudi na dijake, ki ne morejo priti na avtobus ob 18.45 in se v temi peš vračajo domov. Po našem mnenju bi lahko avtobus na relaciji Kranj – Strahinj – Duplje – Zadraga lahko vozil vsako uro, ne pa da imamo zdaj še manj avtobusnih povezav kot prej. Do Žej, Duplje in Zadrage se da priti tudi z avtobusom, ki pelje v Tržič, v Strahinj pa se to seveda absolutno ne da, ker se po mnenju Alpetoura da priti tudi peš. Krajani Strahinja

PRIJAZNOST PA TAKA ...

Bilo je pred dnevi, na nedeljski premieri v kinu Center v Kranju. Nemško-francoska barvna grozljivka Nosferatu – Nočni fantom je obetala zanimiv filmski večer. Dvorana je bila seveda nabito polna, kot se to za premierske predstave spodobi. Ko so prvi metri filma že stekli in so luči v dvorani ugasile, se je kot ponavadi še vedno našlo nekaj zamudnikov, ki so ob pomoči biljetterke iskali svoje z vstopnico označene sedeže. Večkrat pa se primeri (ne samo v Kranju), da na sedežu že sedi nekdo drug, čemur seveda kasneje sledi »prebukiranje«.

Do tu vse lepo in prav, toda način, s katerim je omenjenega večera tovarišica biljetterka želela narediti »red« v dvorani oziroma poseti zamudnika, po mojem mnenju ni bil ravno pravšnji. Res je sicer, da na premierske predstave v Kranju ne zahajam ravno pogosto, toda če sediš za tisti due ur na svojem označenem sedežu in ti nekdo posveti z baterijo v obraz in reče: »Aha, dejmo ustati!« ne da bi poprej storil karkoli drugega, ne more biti ravno prijetno. Ko se čudiš, zakaj naj bi vstajal s sedeža, še biljetterka zahteva »dokaze« in nemoteno medtem ko brška po žepih in z enim očesom spremišča filmska dogajanja, sveti v obraz z baterijo. Seveda se vsakdo lahko zmoti in ko je nedolžnost dokazana, se soj baterije usmeri v tla in nervozna umiri. Ostane pa neprijeten občutek ne toliko zaradi tega, ker si moral dokazovati svojo pravico do sedeža, marveč bolj zaradi samega postopka, ki ugledu kinematografa ni ravno vprid.

Boris Bogataj

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(56. zapis)

Tako, na preskok, zdaj tu, zdaj tam, sem se doslej pomudil v večini pomembnejših krajev na Kamnikem. No, zdaj je pa že čas, da se vrнем v mesto, v katerem sem začel s temi kramljanji in povem kako velik delež je doprinesel Kamnik v slovensko kulturno zakladnico. Zato bo v vrsti prihodnjih zapisov stekla beseda o delu in življenju kamniških mož, ki jim je zibelka stekla prav v mestu.

KAMNIŠKI VELMOŽJE

Bilo pa bi preobsežno pisati življenjepis in orise dela vseh Kamničanov, katerih imena so zapisana v naši kulturni zgodovini. Nekaterih pomen je čas že prerasel, drugim je delo utonilo v kritično pozabo. Ali pa je neprimerljivo z vlogo deseterice kamniških velmož, za katere sem se odločil, da jih nujno vpletev v ta vsakodenjska pisanja.

Da ne bi bilo kakih pripomb, jih natejem kar po abecednem redu. Pisal o njih pa bom pač takrat, ko mi bo gradivo ali slike najbolj pri rokah.

Ne naključje, pač pa objektivna veljavnost (najbrž pa tudi moje subjektivne simpatije; saj sem polovico od teh celo osebno poznal!) je izbrala naslednjna imena:

Franc Albreht (1889–1936), pesnik, urednik in kritik.

Jurij Japelj (1744–1807), jezikoslovec, prevajalec Svetega pisma.

Anton Koželj (1874–1954), slikar in ilustrator.

Rudolf Maister-Vojanov (1874 do 1934), pesnik in osvoboditelj Maribora.

Anton Medved (1869–1910), pesnik in dramatik.

Radivoj Peterlin-Petruška (1879–1938), pesnik in potopisec.

Franc Pirc (1785–1880), strokovni gospodarski pisatelj, širitelj sadjarjev in misjonar med Indijanci.

Jakob Savinšek (1922–1961), kipar.

Andrej Bernard Smolnikar (1795 do 1869), verski in družbeni reformator.

Ivan Vavpotič (1877–1943), slikar, ilustrator in scenograf.

Vsekakor pa ne mislim pozabiti na profesorja, polihistorja in ljubega prijatelja Ivana Ziko, žal že pokojnega.

VOJAŠČINA IN POEZIJA

Na prvi pogled očitno to dvoje ne gre skupaj. Toda prav v Slovencih naletimo na kar tri pomembna literarna imena, katerih nosilci so bili poklicni, aktivni častniki, oficirji avstroogrške armade. Bili so to pisatelj Fran Maselj-Podlimbarski, pesnik Rudolf Maister-Vojanov in pesnik Pavel Golia.

Brž pa je treba priznati, da je v delih omenjene trojice le najti tudi vojaškega duha. Tako je Maselj s srdom opisal strahote militarizma, narodnostnega in človeškega nasilja v romanu Gospodin Franjo, ki je zrasel iz pisateljevih lastnih doživljajev.

...

Dasi je bil Maister v avstroogrški vojski po času major in na vrsti še za imenovanje za podpolkovnika, ga je mariborski Narodni svet imenoval za generala, kar je pozneje potrdila tudi osrednja oblast.

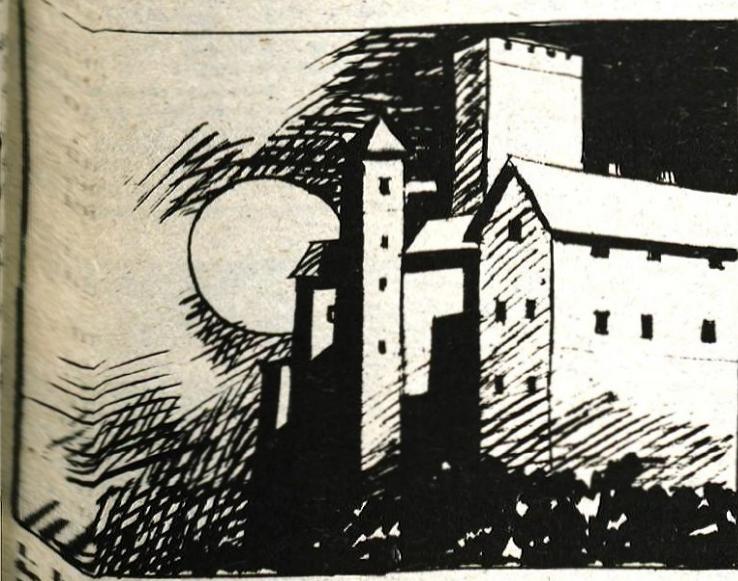
(Se bo nadaljevalo)

Josip Jurčič

JURIJ KOZJAK

Riš: Jelko Peternelj

Priredba: M. Zrinski

2. Pred kakimi petsto leti sta živila dva Kozjaka, brata Marko in Peter. Starejši, Marko, mož bližu stiri desetletja, je bil gospodar rodovinskega gradu in nekaj drugih posestev. Bil je postaven mož, blagega srca in ubogim kmetom ni bil noben gradič boljši očes kot on. Oče ga je že zmlada posiljal na Nemško, kjer se je izučil v bojevanju in se odlikoval. Ko pa je umrl, se je Marko s pojavom vrnil iz vojske. Porobil se je s hčerkijo sosednjega graščaka Sumbrega, ki mu je rodila sina Jurija in ob porodu umrla.

3. Vse drugačen mož je bil njegov brat Peter Kozjak. Oče ga je namenil za duhovnika, ker je bil slabš postave in nekoliko grbav. Že zmlada je bil potuhnjen, zvit in poreden, in ko mu je še mati umrla, starejši brat pa odšel na Nemško, se je spridlo v njem še tisto malo dobrega. Zato so ga zapostavljali in se malo brigali zanj. Tako je mladi gospodčič slikevnega človeka sovrzil, ker je menil, da ga vse sovraži. Oče ga je posiljal v stiski samostan, kjer pa so se ga zaradi njegovih slabih nad kmalu navelitali in ga posiljali domov. Nato mu je ob smrti zapisal kot v gradu, da postane nekoč sam svoj gospod...

NESREČE

NEZGODA PRI ZAVIJANJU

Kranj — Na regionalni cesti v Bitnjah se je v petek, 5. septembra, nekaj pred 7. uro zjutraj pripeta prometna nezgoda pri zavijanju levo. Voznik osebnega avtomobila Pavel Križnar (roj. 1938) iz Kranja je peljal proti Skofji Loki in v Bitnjah zavijal v levo. Prav tedaj je že prehitel voznik motornega kolesa Boštjan Bergles (roj. 1962) iz kofje Loke. Motorist je zato trčil v avtomobil, od tu pa ga je odbilo s ceste. Ranjenega so prepeljali v Klinični center.

ZAVORE NISO DELOVALE

Kranj — Na Smledniški cesti se je v petek, 5. septembra, ob 15.30 prišlo prometna nezgoda. Stojan Berič (roj. 1936) iz Sp. Bitenj se je na kolesu peljal od Čirč proti Kranju. Ko je med vožnjo zaviral, mu zavore niso delovale, tako da je zavpeljal v levo in trčil v osebni avtomobil, ki ga je vozil Jenko Valentin Kranja. Ranjenega Beriča so prepeljali k zdravniku.

OKVARJENE ZAVORE

Škofja Loka — V soboto, 6. septembra, nekaj pred 12. uro se je na lokalni cesti v Racovniku pri Železnih prijetila prometna nezgoda. Roman Šturm, star 13 let, se je s kolesom zapeljal od trgovine Železnina cesto, po kateri je prav tedaj prišel voznik osebnega avtomobila Janez Kofler iz Železnikov. Kolesar sicer zaviral, vendar pa so bile zavore okvarjene, tako da je kolo trčilo avtomobil. Ranjenega so prepeljali zdravniku.

AVTO PADEL POD CESTO

Kranj — V soboto, 6. septembra, ob 22. ure se je na lokalni cesti pod Cepuljami in Planico prijetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznica osebnega avtomobila Aleksandra Drljača (rojena 1950) je v ostrem levem ovinku pri planici zaradi neprimerne hitrosti deljala v desno s cesto, tako da se avtomobil nekajkrat prevrnil po očetu. Voznica je bila v nesreči le ranjena, škode na avtomobilu je za 50.000 din.

L. M.

Pogorelo gospodarsko poslopje

Senčur — V soboto, 6. septembra, ob 14. ure se je po turistični poti z Mojstrovke vračal proti Vršiču Anton Tomšič (roj. 1915) iz Radovljice. Okoli 150 m pod Mojstrovko mu je nenadoma postal slabo. Mimoidoči so mu nudili prvo pomoč, vendar pa je Tomšič umrl še pred prihodom zdravnika, ki so ga pripeljali s helikopterjem. Lahko je le ugotovil, da je pokojni umrl zaradi srčnega infarkta.

Nenadna smrt

V nedeljo, 7. septembra, okoli 14. ure se je po turistični poti z Mojstrovke vračal proti Vršiču Anton Tomšič (roj. 1915) iz Radovljice. Okoli 150 m pod Mojstrovko mu je nenadoma postal slabo. Mimoidoči so mu nudili prvo pomoč, vendar pa je Tomšič umrl še pred prihodom zdravnika, ki so ga pripeljali s helikopterjem. Lahko je le ugotovil, da je pokojni umrl zaradi srčnega infarkta.

Gasilci Zabreznice — zmagovalci

Glasu 12. avgusta smo pomagali pri besedilu Gasilci Zabreznice — zmagovalci objavili deset gasilcev iz Smokuča. Avtor Branko Blenkuš nam je poslal sliko in se gasilcem opravljam slike članske desete. Gasilskega društva Zabreznice, ki je 3. avgusta s 53,4 točkami na tekmovanju treh deželnih prvo mesto. Njen čas pri vaje je bil 48,4, pet točk je bilo dosegjenih za manjšak. Pisc si imel najmanjša znamena zmanjševati vrednost členega prvega mesta, pač pa

je želel pohvaliti tudi sodelovanje drugih. Tako tudi nastop gasilcev iz Smokuča, ki so vajo od začetka brizganja po neuradnem merjenju časa opravili najhitreje, niso pa dobili vode zaradi pomankljivega spenjanja sesalne cevi. Za odpetje sesalne cevi ne vemo, zato smo mnenja, da bi bilo bolje, če v prvem sestavku ne bi omenili besedice »smolač in da bi tudi beseda »najboljši« lahko izostala.

Avtor Branko Blenkuš se tako opravičuje gasilcem v Zabreznici in jim želi veliko uspehov v prihodnjem.

Foto: Srdjan Bandek (Nadajanje v naslednji številki)

Smrt alpinistke

KRANJSKA GORA — V soboto, 6. septembra, se je v popoldanskih urah v Tamarju, v ostenu Šita, zgodila gorska nesreča.

Znana alpinista Andrej Stremfelič iz Kranja in Barbka Perčič iz Kranja sta plezala v prvenstveni smeri ostenja Šit. Med prečkanjem v steni je Perčičeva kot druga v navezi nenadoma zdrnila čez previs in prosto obvisela na vrvi, približno osem metrov pod previsom. Splezalec Andrej Stremfelič jo je poskušal potegniti k sebi, vendar mu zaradi drsenja vrvi ni uspelo in je začel klicati na pomoč. Klice je prvi slišal avstrijski državljan Hans Dorn, ki je o tem obvestil oskrbnika v Tamarju.

Tako so organizirali reševalno akcijo. Že ob 17. uri je pet alpinistov prišlo do kraja nesreče, a so Perčičeve našli že mrtvo. Zaradi noči so akcijo morali prekiniti in z njim so nadaljevali zjutraj, ko so ponesrečenka prinesli v dolino. V akciji so sodelovali gorski reševalci iz Kranjske gore in Rateč ter pet vojakov iz ljubljanskega arhadskega območja, ki so se tod mudili na tečaju. Po mnenju zdravnika je smrt nastopila zaradi neprekrvavljenosti ledvic, ki je močno stiskal plezalni pas, na katerem je ponesrečenka visela.

Padel po melišču

V četrtek, 4. septembra, popoldne je okoli sto metrov pod vrhom Razorja spodrsnilo Erichu Wimmerju (roj. 1917), avstrijskemu državljanu. Planinicu je zdrsnilo, nato pa je nekaj metrov drsel po melišču. Pri tem si je poškodoval levo nogo v gležnju. Dva prijatelja sta mu sicer pomagala nadaljevati pot, vendar pa je po štirih urah noga tako otekla, da je omagal. Ker se je v bližini prijetila še ena gorska nesreča, v kateri je sodeloval helikopter, so ponesrečenega avstrijskega planinca naslednji dan s helikopterjem prenesli v Trento.

Trobec se ne spominja

Na osem let zapora je senat petorice Temeljnega sodišča v Kranju obsodil Metoda Trobeca za tri kazniva dejanja: rop, hudo telesno poškodbo in veliko tativno

Temnolas, blede polti in z namaščkom je stopil včeraj dopoldne 32-letni Metod Trobec, po poklicu pričeni klepar, iz Rovte pri Polhovem gradcu pred senat kranjskega temeljnega sodišča. Obtožnica mu je očitala, da je pred dobrim letom, točneje 5. avgusta lani, na cesti med Britofom in Senčurjem oropal nemškega državljan Hermanna Lampenaua, ki se je mudil v Sloveniji kot turist. Vrgel ga je iz avtomobila in pretepl, mu pri tem zlomil ključnico in in prizadejal še druge poškodbe. Iz zadnjega hlačnega žepa pa mu je iztrgal denarnico s 200 markami in 1900 din. Prizor je videl z daljavo kakih 200 metrov Pavle Arsenovski, vendar pa je bil predaleč, da bi lahko posredoval takoj. Moški v rdečem avtomobilu se je namreč prej odpeljal, poškodovanega Lampenauerja pa je pustil ležati. Ranjenemu je pomagal Arsenovski do telefona, od koder sta poklicala miličnike.

Trobec o tem ropu ni vedel ničesar, vsaj tako je izjavil, ko ga je predsednik senata povprašal, kaj ve povedati. Trobec je dejal, da niti ne ve, če je to on sam, kaj šele, da bi se spominjal, kaj je delal. Podoben zagovor je imel Trobec pripravljen tudi za ostale dve kaznivi dejanji — namreč hujšo telesno poškodbo,

namreč hujšo telesno poškodbo,

srečala v Kranju, pa še ob de-

narnico in to na posebno brutalen način.

Trobec je svoj zagovor zgradil na trditvi, da se ničesar ne spominja, če pa je že kaj storil, pa tega ni zavestno. V času dejanja, Trobca so odkrili še isti dan, je sicer tudi nekaj pil, vendar pa Trobec svojo izgubo spomina ne pripisuje alkoholu. Trdi namreč, da po zdravljenju z elektrošoki v letu 1974, ko je zaradi nenormalnih reakcij na zapor moral na zdravljenje v psihiatrično bolnišnico v Polju, ni več isti, da se mu je spremenila duševnost in pobodbo.

Vendar pa sodišče ni sprejelo takake stališča obrambe; sodni izvedenec prim. dr. Vinek Zlatko v svojem izvedniškem mnenju zanika, da bi na Trobecu bilo opaziti znake poškodb osebnosti zaradi poprejnjega zdravljenja. Trobec sicer je psihopat, vendar pa je sodišče sprejelo izvedensko mnenje — Trobec je bil na posebnem opazovanju dva meseca v Zagrebu — da je bil v času storjenih kaznivih dejanj prišteven in da se je torej zavedal svojih dejanj. Za vse tri dejanja je bila namreč potrebna tudi spremestnost, premišljeno je ravnal, ko je zaupljivega nemškega turista brez prtljage pustil v gostilni in kasneje s pretezo, da gresta kovček iskat na Trobecu, zapeljal na odmaknjeno kraj in ga tam oropal. Če bi se ne zavedal, kdo je, prav gotovo takšnega premišljenega ravnanja ni bil zmožen. Spreminjal pa je tudi zagovor, ki ga je pred letom povedal preiskovalnemu

sodnišču.

Sodišče je torej Trobca spoznalo za krivega vseh treh očitanih mu dejanj: za kaznivo dejanje ropu mu je izreklo 6 let zapora, za hudo telesne poškodbe 1 leta zapora, in za veliko tativno 2 leta zapora, enotna kazen pa se glasi 8 let zapora. Obenem je Trobcu, ki že več kot let dni sedi v preiskovalnem priporu, sudišče pripor tudi podaljšalo. Tu bo Trobec počakal tudi na začetek obravnavne za vrsto hujših kaznivih dejanj: zagovarjati se bo namreč moral za umore petih žensk, katere je — po obtožbi zadavil in nato sežgal ostanke v krušni peči svoje hiše v Dolenji vasi nad Polhovim Gradem.

L. M.

59

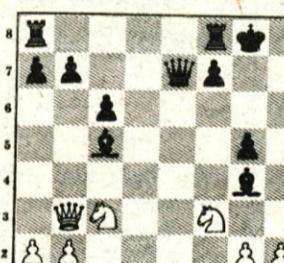

Diagram 110

1. Sg5!!! Dg5:
Ni dosti bolje 1. ... Le3
2. Tae3 3. Sge4 Le6 4.
Dd1! in beli dobi.

2. Se4

Sedaj se pokaže nenavadna moč centraliziranega skakača v sodelovanju s težkimi figurami.

2. ... Le6
3. Dc3 De3
4. Sf6+ Kg7
5. Se8+ +!

Črnemu se je vdal, saj se matu ne more izogniti. 5. ... Kh6
6. Df6+ Kh5 7. Sg7+ Kg4
8. h3+ Kg3 9. Sh5 mat.

KLJUČ DO KRALJEVE POSTOJANKE

Pomembna skrb šahista je varno zakloniti svojega kralja in ga zaščiti pred nasprotnikovimi figurami. Najpogosteje to dosežemo z rokado in včasih rokadni položaj še okrepimo s fisketiranjem kraljevega lovca.

Položaj na diagramu 111 je iz partije KARPOV — KORČNOJ (Moskva, 1974). Vidimo, da je beli uspel izločiti iz igre fisketiranega črnega lovca, z

žrtvijo kmetov pa je omogočil svojim težkim figuram neposreden napad na kraljev krilu. Vendar pa je pozicija črnega kralja na videz varna in čvrsta. Edino šibko točko, kmeta h7 namreč odločno ščiti skakač na polju f6.

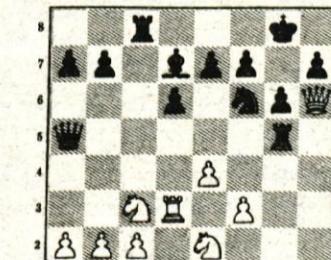

Diagram 111

Osnovna naloga belega je izločiti nasprotnikovega skakača ali ga vsaj izvabiti z njegovega mesta. Na voljo ima dve možnosti, npr. 1. Sd5 Td5: 2. Td5: Da2: in beli je prepočazen s napadom. Karpov se je odločil za drugo možnost, ki vključuje vmesno potezo.

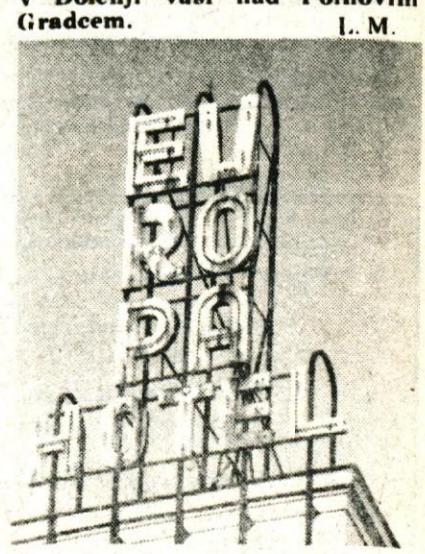
1. Td5! Td5:

2. Sd5:

Beli je ohranil oba skakača, ki mu lahko koristita s svojimi skoki na utrdbo nasprotnikovega kralja.

2. ... Te8
3. Sef4! Le6
4. e5!!

Sedaj se črn položaj razpre. Glavni namen poteze je odpreti linijo s svoji trdnjavami in zapreti peto vrsto nasprotnikove dами. Na 4. Sf6+ ef6: 5. Sh5 bi črn namreč odgovoril Dh5. Po 6. Th5: gh5: 7. Df6: ima sicer beli boljše možnosti, vendar konec igre se ni blizu.

Črpalj hotel Europa v Kranju že nekaj let ni več in so sobe spremenili v bolj potrebitne pisarne, napis na vrhu stavbe še spominja na »dobro stare čase«. Morda pa bo nekaj spet priseljil prav? (H. J.) — Foto: F. Perdan

Komunalno, obrtno in
gradbeno podjetje n. sol. o.
TOZD Opekarne b. o.
Kranj, Pševska 18

objavlja prosta dela in naloge
v PE Stražišče

voznika tovornjaka s prikolico

Pogoji: poklicni voznik motornih vozil C in E kategorije in 1 leto delovnih izkušenj.

Posebni pogoji: predhodni preizkus znanja vozniških sposobnosti.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo vloge na naslov KOGP Kranj, Komisija za delovna razmerja TOZD opekarne, ali se osebno zglasijo v kadrovskem oddelku v Kranju, Mirka Vadnova 1. Rok za prijavo je 8 dni po objavi razpisa.

ZAVOD MATEVŽA LANGUSA p. o.
KAMNA GORICA

daje na licitacijo naslednja
rabljena osnovna sredstva

peči na trda goriva in razne omare

Licitacija bo v naslednjih dneh:

- 10. 9. 1980 za družbeni sektor, in sicer od 7.-9. ure v zavodu v Kamni gorici in od 10.-12. ure na stari OŠ s prilagojenim programom v Radovljici, Gorenjska cesta 16.
- 11. 9. 1980 za delavce zavoda, in sicer od 7.-9. ure v zavodu v Kamni gorici in od 10.-12. ure na stari OŠ s prilagojenim programom v Radovljici, Gorenjska cesta 16.
- 12. 9. 1980 za ostale kupce in sicer od 7.-9. ure v zavodu v Kamni gorici in od 10.-12. ure na stari OŠ s prilagojenim programom v Radovljici, Gorenjska cesta 16.

GZC
Gorenjska lekarna Kranj
JLA 8

Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge

blagajnika
v lekarni Kranj

Pogoji: končana poklicna šola trgovske smeri ali končana nižja administrativna šola

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Delo je v turnusu. Poskusna doba traja 2 meseca.

Prošnje s krajšim življenjepisom pošljite v 15 dneh po objavi komisiji za delovna razmerja GZC Gorenjska lekarna Kranj, Cesta JLA 8.

Iskra
Industrija za telekomunikacije
elektroniko in elektromehaniko
Kranj, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja
TOZD VZDRŽEVANJE
objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. kvalificiranega električarja – jaki tok

za upravljanje stikalnih naprav

Pogoji: končana poklicna šola,
4-letne ustrezne delovne izkušnje,
2-mesečno poskusno delo

2. rezkalca

za dela na rezkalnem stroju

Pogoji: končana poklicna šola,
4-letne ustrezne delovne izkušnje,
2-mesečno poskusno delo

3. elektrotehnika – šibki tok (smer elektronika)

za dela pri vzdrževanju in popravilih elektronskih naprav

Pogoji: 4-letna srednja šola – izobrazba elektrotehniške smeri – šibki tok,
ustrezne delovne izkušnje so zaželeno,
3-mesečno poskusno delo

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljete v 15 dneh po objavi na naslov Iskra Elektromehanika Kranj, Kadrovski služba, Savska loka 4, 64000 Kranj, s pripisom za TOZD Vzdrževanje.

Šolski center
Radovljica
Gorenjska cesta 13

sprejema
prijave za

Hotelsko fakulteto Opatija
– dislocirani oddelki Bled
– gostinsko turistična
smer, usmeritev hotelirstvo
še do 25. 9. 1980.

Pogoji za vpis:

– končana srednja šola

Študij na I. stopnji traja 2 leti.
Vpis z zahtevnimi dokumenti
bo 3. in 4. oktobra 1980 v Go-
stinski šoli na Bledu. Prešer-
nova 32.

Osnovna šola
Josip Broz Tito
Predoslige

Komisija za medsebojna
delovna razmerja
objavlja prosta
dela in naloge

učitelja
razrednega
pouka

za določen čas – nadome-
ščanje delavke med porod-
niškim dopustom.

Nastop službe oktober 1980.
Razpis velja do zasedbe delov-
nega mesta.

KOMUNALNO,
OBRTNO IN
GRADBENO
PODJETJE

z n. sol. o.

TOZD GRADNJE b. o.

Na podlagi sklepa

delavskega sveta

TOZD Gradnje

razpisujemo

licitacijo

za prodajo

avta kombi

Zastava 430 K lux

leta izdelave 1976, vozen,
po začetni ceni 20.000 din.

Licitacija bo v soboto,
13. 9. 1980, ob 8 uri v pro-
storih PE Gramoznica v Struževem.

Ogled možen 12. 9. 1980 od 6.
do 14. ure v PE Gramoznica
Stružev ali pred pričetkom li-
citacije.

Kandidati morajo pred pričet-
kom licitacije položiti 10 od-
stotno varčino od vrednosti
začetne cene.

Osnovna šola

PLANINA Kranj

razpisuje dela in naloge

– KUHINJSKE
POMOČNICE

Pogoj: – PK

– 2 KUHINJSKIH
POMOČNIC

Pogoj: – NK

– 4 SNAŽILK

Pogoj: – končana osnov-
na šola

Prijave z dokazili o stro-
kovnosti pošljite v 15 dneh
po razpisu na naslov Osnovna
šola Planina Kranj,
Ulica Tončka Dežmana 1.
Stanovanj ni.

VGP VODNOGOSPODARSKO PODJETJE KRAJ
Mirka Vadnova 5

Na podlagi določil Zakona o pogojih za prodajo
novanjških hiš in stanovanj v družbeni lastnini (U-
list SRS, št. 13/74) in sklepa delavskega sveta z d-
30. maja 1979

objavlja javni natečaj z zbiranjem
pismenih ponudb

za prodajo trisobnega stanovanja v bloku v Kranj-
Valjavčeva 7, I. nadstropje, v izmeri 70,80 kv. metra
ki je last delovne organizacije.

Izklicna cena za navedeno nepremičnino je 548.576 din.

Stanovanje je zasedeno in ima imetnik stanovanjske pravice pred-
nostno pravico.

Pogoji prodaje:

Interesent morajo ob predložitvi pismene ponudbe, pri blagajni
Kranj, ul. Mirka Vadnova 5, plačati kavcijo v višini 5 odstotne izku-
šene stanovanja.

O izbiro najugodnejšega ponudnika bo sklepala komisija za stanov-
ske zadave delovne organizacije.

Z izbranim ponudnikom bo sklenjena kupoprodajna pogodba. Os-
polog kupca pri prodaji stanovanja mora znašati najmanj 25 odstot-
od izključne cene in mora biti plačan ob sklenitvi pogodbe. Ostane-
klicne cene mora kupec plačati v 15 letih z 2 odstotno mero.

Rok za zbiranje pismenih ponudb je 15 dni po objavi natečaja. Po-
bre se pošljejo na naslov Vodnogospodarsko podjetje Kranj, ulica M-
Vadnova 5, in sicer v zaprti ovojnici z oznako Natečaj za prodaj-
stanovanja.

Podrobnejše informacije daje splošna služba pri VGP Kranj.

Industrijski kombinat

★ PLANIKA

Kranj

objavlja za potrebe DSSS
naslednja prosta dela in naloge

1. rezkanje – zahtevno

2. graviranje

3. opravljanje orodjarskih del – zahtevno

Pogoji:

pod 1.: 3-letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri in
3 leta delovnih izkušenj,

poskusno delo traja 3 mesece;

pod 2.: 3-letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri in
3 leta delovnih izkušenj,

poskusno delo traja 3 mesece;

pod 3.: 3-letna srednja strokovna izobrazba strojne smeri in
3 leta delovnih izkušenj,

poskusno delo traja 3 mesece.

Pismene ponudbe sprejemajo kadrovski oddelk kombinata Planika
Kranj, Savska loka 21 v 15 dneh po objavi. O izvidu izbiro bodo
dati obveščeni v 30 dneh od poteka roka za vložitev prijave.

IMOS Splošno gradbeno podjetje
Tržič

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

I. ZA GRADBENO OPERATIVO:

– 8 ZIDARJEV

Pogoji za sprejem:
zaključena poklicna gradbena šola in dve leti delovni
iskušenj ali opravljen tečaj za KV zidarje in tri leta delovni
iskušenj

II. ZA DELAVSKO NASELJE:

– ČISTILKO

Pogoji za sprejem:
nedokončana osnovna šola in starost nad 18 let

Delovno razmerje za vsa prosta dela in naloge se sklene za nedol-
čas s polnim delovnim časom in posebnim pogojem poskusnega
Nastop dela je možen takoj.

Kandidatom nudimo nastanitev in prehrano v samskem domu del-
organizacije.

Pismene prijave naj kandidati pošljete v 15 dneh po objavi
oglasa na naslov: IMOS Splošno gradbeno podjetje Tržič,
Blejska cesta 8 – splošni sektor, kjer dobijo tudi vse info-
rmacije.

Najraje je bila v gorah, v stenah. Ljubila jih
je z vsem srečem, a ljubezen so ji vernile s smrjo.

Alpinistka

BARBARA PERČIĆ

je za vedno odšla od nas

Planinsko društvo Kranj

Skupna prizadevanja za dobro gospodarjenje

Slovesnost ob 34-letnici Iskre in 30-letnici samoupravljanja – Podeljene plakete jubilantom dela – Prizadevanja za boljše gospodarjenje

Jubilantom dela so podelili plakete Iskre.

V petek je bila v Iskrini dvorani na Laborah svečanost ob 34-letnici kranjske Iskre in 30-letnici samoupravljanja. Najprej je o jubileju spregovoril predsednik delavskega sveta Elektromehanike Miroslav Marc, ki je poudaril, da se je samoupravljanje v Iskri hitro uveljavilo. Prvi delavski svet je bil izvoljen 6. septembra 1950. leta. Že pred tem pa so delave izvolili poseben svet, ki je opravljal podobne naloge, kot jih je potem imel delavski svet.

Zatem sta skupaj s predsednikom kolegijskega poslovodnega organa Aleksandrom Mihevom podelila plakete Iskre jubilantom dela – delavcem, ki delajo v tej tovarni že 30 let. Njihovo veliko število priča, da se v Iskri skoraj ne srečujejo s problemom odhajanja delavcev v druge delovne kolektive.

Aleksander Mihev je v svojem govoru poudaril, da je Iskra v prvem pollettu dosegla ugodne poslovne rezultate, vendar to še ne zagotavlja, da se v drugem pollettu ne bi srečali

s težavami. Pogoji gospodarjenja se iz dneva v dan zaostrujejo, slabša se materialna preskrba, likvidnost, zaostajajo investicije v modernizacijo tehnologije, slabša se ekonomičnost poslovanja in z vsakim dnem je teže zagotavljati pogoje za delo. Težke razmere morajo biti ključ k mobilizaciji vseh delavcev Iskre za boljše delo, poziv k večji gospodarnosti, boljši organizaciji dela, večji delovni disciplini in večji odgovornosti vsakega posameznika. »Pri tem«, je poudaril Aleksander Mihev, »se je treba zavedati, da lahko dobro gospodari le tisti gospodar, kjer dobro gospodarjenje vsi člani družine.«

V počastitev jubileja so v avli Iskre Labore odprli razstavo Jakijevih likovnih del in tapiserij, ki so izdelane po njegovih predlogih. Uvodoma je o Jakijevih delih spregovoril pisatelj Tone Svetina. Kulturni program je pripravil pevski zbor Iskra in dramski umetnik Cveto.

L. Bogataj

Aleksander Mihev je opozoril na nujnost boljšega gospodarjenja.

Kravji bal v Bohinju

Bohinj – Turistično društvo Bohinj-jezero pripravlja tudi letos tradicionalno prireditve Kravji bal. Jubilejni, 25. Kravji bal bo v nedeljo, 14. septembra na prireditvenem prostoru v Ukancu. Prireditve se bo začela ob 10. uri s koncertom godbe na pihala iz Gorij, po koncertu pa bodo na prireditveni prostor prišli planšarji s svojimi čredami in »basengi«.

V kulturnem programu bosta sodelovali dve folklorni skupini iz Bohinja in mladinska folklorna skupina, ki bo prikazala gorenjske narodne plese, mlađi bohinjski pevci pa bodo zapeli domače pesmi. O tradiciji in namenu Kravjega bala bo spreporovil gledališki igralec Jože Zupan.

Po programu bo priznani ansambel Ottavia Brajka poskrbel za ples in dobro razpoloženje, planšarice pa bodo postregle v kmečki kuhinji z žganci, sirom, mlekom, klobasami in kislim zeljem.

Letos bo na Kravji bal pripeljal tudi posebni vlak iz Trsta okoli 500 članov italijanskega železničarskega

sindikata in tudi TTG obljudila iz Ljubljane do Bohinja poseben vlak.

Turistično društvo, ki bo letos poddelalo priznanja planšarjem in planšaricom ter vsem, ki so petindvajset let skrbeli za Kravji bal, vabi na obisk Bohinja že v soboto. Obiskovalci – v zasebnih sobah in v hotelih bo dovolj prostora – si bodo lahko ogledali bohinjske zanimivosti kot slap Savice, vintgar Mostnice, planšarski muzej v Stari Fužini, muzej Tomaža Godeca v Bohinjski Bistrici, spomenik štirim srčnim možem Triglava ali pa se bodo z gondolo odpeljali na Vogel, ki je zanimiv tudi poleti.

Obenem pa obiskovalce Kravjega bala prosijo za razumevanje, ker na delu ceste od Mladinskega doma do jezera enosmerni promet zaradi gradnje kanalizacije. Na tem cestnem odseku bo torej občasno enosmerna vožnja.

D. S.

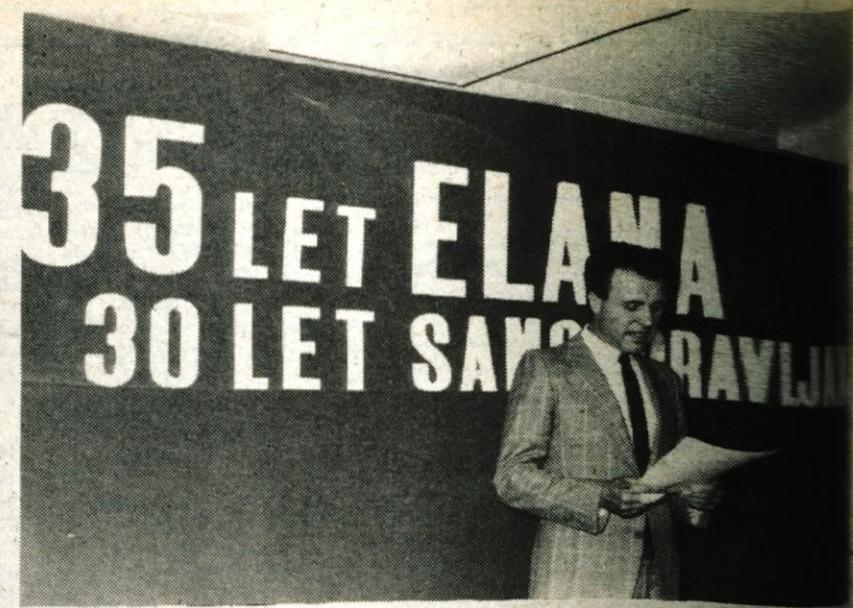
Kopalni bohinjski dnevi

Bohinj – Poletna sezona je bila v Bohinju precej uspešna, čeprav je bilo junija in julija precej slabo vreme in manj gostov. Vendar pa so avgusta zabeležili več gostov kot lani, dobrí obeti so tudi za september. Še posebej so se avgusta in septembra za Bohinj navdušili italijanski in hollandski gostje in so tako danes hoteli in zasebne sobe popolnoma zasedeni. V Bohinju je na dopustu precej domačih in tujih gostov, tako v hotelih, ki imajo skupaj 700 postelj kot tudi pri zasebnikih, ki oddajajo 300 ležišč.

Še vedno je poln bohinjski kamp in kopalnišče je tudi odprt. Letos je bilo v Bohinju po dolgih letih izredno toplo vreme, tako, da še dolgo niso zabeležili toliko »kopalnih« dni. Gostinski in turistični delavci le upajajo, da se bo lepo vreme nadaljevalo in da bo tudi v jesenskih dneh Bohinj dobro obiskan, saj je dopust tudi jeseni v Bohinju nadve prijeten in vabljen.

D. S.

Šušarska nedelja v Tržiču – Spremljajoči prireditvi letosnjega »šušarskega semnja« v Tržiču sta bili tudi razstava in modna revija, na katerih je tovarna Peko prikazala nove modele svoje obutve za naslednje sezone. – Foto: F. Perdan

Delavci begunjskega Elana so minuli petek proslavili 35-letnico ustavnosti podjetja in 30-letnico samoupravljanja. Slavnostni govornik je bil general Dolfo Vojsk, v kulturnem programu pa so nastopili pevci iz Zirovca. – Foto: F. Perdan

S smučmi na tuje

Delavci begunjskega Elana so proslavili 35-letnico od ustanovitve podjetja in 30-letnico samoupravljanja – Tri četrtine proizvodnje smuči izvajažajo na tuje

Begunje – V tovarni športnega orodja Elan v Begunjah so minuli petek proslavili 35-letnico obstoja delovne organizacije in 30-letnico samoupravljanja. Ob tej priložnosti so podelili desetim najbolj aktivnim samoupravljavcem priznanja. Dobili so jih: Janez Golmajer, Janko Krmelj, Avgust Mikolič, Silva Arh, Florjan Gašperin, Janez Bohinc, Franc Kralj, Zdenka Eržen, Ivan Kozmec in Marija Jakše.

Tovarna športnega orodja Elan, ki danes uživa svetovni ugled, se je razvila iz majhne lesne zadruge z zelo malo zaposlenimi. Iz leta v leto so bili opazni razvojni koraki malega kolektiva, dokler ni bilo leta 1950 zaposlenih že sto ljudi. Prav tedaj so podjetje prevzeli v upravljanje delavci in prav tedaj so zabeležili že tudi prvi skromni izvoz.

Leta 1953 se je tovarna preselila iz Zgošča na novo lokacijo, kjer je še danes. Delno preusmeritev proizvodnje so narekovali tržne razmere in tovarna je večinoma izdelovala smuči, deloma pa tudi telovadno orodje in gasilsko opremo.

V naslednjih letih je bila občutna vedno večja zavzetost delovnega kolektiva, da se še bolj uveljavlja tako na domačem in na tujem tržišču. Spoznali so, da brez tehnološkega znanja in uvajanja novih dosežkov ne bo kvalitetnega razvoja, zato so

med prvimi v Jugoslaviji prisvojili študij. Tako so si zagotovili njeni kakovostni vzpon, večja vodnja in prodaja in tudi nadaljnje modernizacije. V 1967 in 1968 so sprejeli delavcev sklep o modernizaciji tovarne z lastnimi sredstvi ter delom tudi novih. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo za izvoz, države izvajajo kar polovico svoje proizvodnje. Elan je značilen izvajalec smuči po vsem svetu, pa po kvaliteti in po dobrih cenah. Danes je Elan med največjimi vozniški v radovljški občini, na polovico žena. Tri četrtine vsega vodnega smuči namenjajo